

ชาญด้านนี้มาศึกษาและวางระบบต่อไป ทั้งนี้ควรมีการจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำเป็นการเฉพาะโดยมีสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นเจ้าภาพร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) โดยขอความสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนวิจัยเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้

- วางแผนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยระยะแรกพัฒนาระบบให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีข้อมูลที่จำเป็นและสามารถประมวล สืบค้นได้รวดเร็ว เช่นข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำในแต่ละลุ่มน้ำในแต่ละฤดูกาล พื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมซ้ำซาก ผสมผสานกับระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geography Information System, GIS) โดยความสนับสนุนจาก NECTEC และการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อเป็นระบบเดียวกัน
- จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานทั้งระดับปฏิบัติการและระดับบริหารทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานโดยอาจประสานงานกับสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรด้านคอมพิวเตอร์ในส่วนกลางและภูมิภาค หรือให้บริษัทเอกชนจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์สำหรับข้าราชการโดยเฉพาะ
- ปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในด้านสารสนเทศกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐโดยการกระจายอำนาจให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถจัดหาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยได้เองภายใต้แผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติที่จะเป็นกรอบทิศทางระดับชาติ และควรสนับสนุนให้ข้าราชการสามารถมีคอมพิวเตอร์ไว้ใช้เองโดยที่รัฐให้การสนับสนุนในรูปเงินกู้ยืมไม่มีดอกเบี้ยหรือให้เงินสมทบส่วนหนึ่งเพื่อให้เกิดการแพร่หลายในการใช้คอมพิวเตอร์ในหมู่ข้าราชการอันเป็นการพัฒนาทักษะที่ต่อเนื่องอีกทางหนึ่ง

8. กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในอนาคตจึงเป็นที่ยอมรับดังกล่าวยุคเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการวิเคราะห์คาดการณ์สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยว

ข้อ เช่น การคาดการณ์เกี่ยวกับปริมาณน้ำในด้านอุปสงค์อุปทาน การคาดการณ์ปริมาณน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม เป็นต้น แต่ในการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้จำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบจึงจะทำให้เทคโนโลยีที่นำมาใช้บังเกิดผลสมบูรณ์ตามเป้าหมาย ซึ่งก็หมายความว่า จะต้องมีการจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำที่มีฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนเข้ามีส่วนร่วมด้วย และมีการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งความพร้อมด้านคน และความเหมาะสมของเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

เอกสารอ้างอิง

ดำรงค์ วัฒนา **การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบราชการไทย เอกสารประกอบการ
สัมมนา วันที่ 13 มิถุนายน 2539 ณ กรมธนารักษ์**

รุ่ง แก้วแดง **รีเอ็นจิเนียริงระบบราชการไทย กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน จำกัด. 2538**

Government Service Delivery: Reengineering Through Information Technology in
http://wfcnt.nist.gov.94/doc/Government_Service.html

บทที่ 11

สรุปข้อเสนอแนะ มาตรการและแผนการดำเนินการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย

จากบทที่ 3 ถึงบทที่ 10 ได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตั้งแต่ปัจจัยด้านนโยบาย การจัดโครงสร้างองค์กร การกระจายอำนาจ งบประมาณและการเงิน และเทคโนโลยีสารสนเทศ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทยในทศวรรษ 2540 ที่กำลังจะมาถึง ในบทสุดท้ายนี้จะได้สรุปข้อเสนอแนะและจะได้เสนอมาตรการในผลิตภัณฑ์ให้ข้อเสนอแนะบังเกิดผลในทางปฏิบัติ

สรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

1. ด้านนโยบาย ได้เสนอให้มีการจัดทำนโยบายด้านทรัพยากรน้ำให้ชัดเจนและมีความครอบคลุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ นโยบายหลักของรัฐควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน (demand & supply management) นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลควรครอบคลุมประเด็นสำคัญได้แก่ การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำ การจัดสรรทรัพยากรน้ำ (ทั้งระหว่างสาขาและระหว่างลุ่มน้ำ) การป้องกันภัยธรรมชาติ (น้ำขาดแคลนและน้ำท่วม) การป้องกันและแก้ไขมลพิษทางน้ำ โดยให้มีการจัดทำแผนแม่บท (master plan) ด้านทรัพยากรน้ำของประเทศในระยะยาว 20 ปี ทั้งนี้ควรดำเนินการควบคู่ไปกับการวางแผนแม่บทด้านการใช้ที่ดินและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ นโยบายหลักด้านทรัพยากรน้ำควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่อไปนี้คือ

- การใช้น้ำอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพโดยอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่ายในสังคมและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้
- การนำหลักการ “ผู้ใช้น้ำต้องจ่าย” มาใช้อย่างจริงจังและในอัตราที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

- ต้องมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบและการจัดองค์การและระบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และประสานสอดคล้องในทิศทางเดียวกันและเป็นเครือข่าย
- ต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลงไปสู่ระดับล่าง (ภูมิภาคและท้องถิ่น) ให้สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของแต่ละพื้นที่ได้มากที่สุด และให้ภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ
- ให้มีองค์กรกลางเป็นศูนย์เครือข่ายระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำ และให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำประสานงานในการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เป็นระบบเดียวกันและสามารถสืบค้นข้อมูลระหว่างกันได้ และปรับให้เป็นปัจจุบันได้ตลอดเวลา

นอกจากนโยบายหลักแล้ว จำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายเฉพาะในแต่ละด้านให้ชัดเจนด้วยเพื่อให้การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นไปโดยสอดคล้องกัน

2. ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร ได้เสนอแนวทางในการปรับการจัดองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำไว้หลายแนวทางสรุปได้ดังนี้

- แนวทางแรก เป็นการทบทวนสิ่งที่มีอยู่และเป็นอยู่ การทบทวนนี้มีเป้าหมายที่จะปรับปรุงภายในโครงสร้างการจัดองค์การขณะนี้ให้สามารถผนึกกำลังทรัพยากรการบริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างหลากหลายและมีลักษณะต่างหน่วยต่างทำให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยให้มีผลกระทบต่อโครงสร้างการจัดองค์การบริหารที่เป็นอยู่เดิมให้น้อยที่สุด ดังนั้นจึงได้มีข้อเสนอดังนี้
 - ◆ ให้มีองค์กรกลางดำเนินนโยบายและแผนแม่บทด้านทรัพยากรน้ำที่ชัดเจนขึ้นเพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารจัดการโดยการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กทช.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2532 ให้มีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่ง

- ◆ ปรับปรุงระบบคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับน้ำโดยให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำเป็นองค์กรหลักในการประสานงานเรื่องน้ำทั้งหมด
 - ◆ ให้ยึดพื้นที่ลุ่มน้ำเป็นจุดดำเนินการและประสานงานแทนการยึดเขตการปกครองคือจังหวัดดังเช่นที่เป็นอยู่ขณะนี้ และจัดตั้งคณะกรรมการบริหารลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำ
 - ◆ ให้มีองค์กรหลักรับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำ และด้านการจัดสรรน้ำให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นองค์กรหลัก ด้านการป้องกันและแก้ไขน้ำท่วมและน้ำขาดแคลนให้คณะกรรมการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเป็นองค์กรหลัก ด้านการป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางน้ำให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษแห่งชาติเป็นองค์กรหลัก ทั้งนี้โดยมีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นองค์กรกลางในการประสานการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวในภาพรวมทั้งหมด
 - ◆ ปรับปรุงระบบงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใหม่ให้เหมาะสมเช่น นำระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เน้นผล (results-oriented budgeting) มาใช้ ปรับปรุงระบบข้อมูลสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำให้มีเอกภาพ และเป็นระบบเครือข่าย ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลงไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น ให้ภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการฯ มากขึ้น
 - ◆ จัดตั้งศูนย์วิจัยทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (National Water Research Centre) เพื่อให้เป็นองค์กรที่เป็นมันสมองในการเสนอแนะแนวทาง มาตรการที่เหมาะสมในการบริหารทรัพยากรน้ำ
- แนวทางที่สอง ปรับรื้อระบบคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการประสานงานอย่างเป็นเอกภาพระหว่างองค์กรที่ทำหน้าที่ประสานงานในทรัพยากรธรรมชาติแต่ละประเภทโดยการจัดตั้งคณะ

กรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ขึ้นเป็นองค์กรกลางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในขณะนี้อยู่ภายใต้คณะกรรมการชุดใหม่ที่ตั้งขึ้น

- **แนวทางที่สาม** ปรับรื้อระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใหม่ โดยมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของรัฐในระยะยาวที่เน้นบทบาทการสนับสนุน ส่งเสริมมากกว่าการควบคุม กำกับโดยระบบบริหารงานของรัฐจะมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทใหม่ ในส่วนขององค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจะมีลักษณะที่เป็นเอกภาพเชิงนโยบาย มีความยืดหยุ่น คล่องตัวในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญ มีลักษณะที่เป็นแนวราบมากกว่าแนวดิ่ง และโอนงานด้านปฏิบัติการให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนไปดำเนินการให้มากขึ้น

3. **ด้านการกระจายอำนาจ** ในการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำเป็นต้องมีการดำเนินการดังนี้

- **บทบาทภารกิจหลัก (major functions) ของรัฐให้ชัดเจน** เสียก่อน เมื่อมีความชัดเจนแล้ว ในส่วนของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีประเด็นของกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้อง 4 กิจกรรมหลักได้แก่ การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำ การจัดสรรน้ำ การป้องกันและแก้ไขภัยธรรมชาติด้านน้ำ การป้องกันและแก้ไขมลภาวะทางน้ำ และจากกิจกรรมหลักดังกล่าว กำหนดให้ส่วนกลางมีบทบาทหลักในด้านนโยบาย การอำนวยความสะดวก การช่วยอำนวยความสะดวก การปฏิบัติการนั้นโอนให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนไปดำเนินการ (เว้นแต่เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและหรือครอบคลุมพื้นที่คาบเกี่ยวหลายจังหวัดหรือหลายลุ่มน้ำ)

4. **ด้านงบประมาณ** ได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

- **นำระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เน้นผล (results oriented budgeting) มาใช้** ระบบงบประมาณนี้เน้นผลของการใช้งบประมาณทำกิจกรรมที่ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลอันต่างไปจากระบบงบประมาณปัจจุบันที่ส่วนว

การทำคำของบประมาณมิได้ระบุว่า การขอตั้งงบประมาณจะบรรลุผลอะไรที่สามารถตรวจสอบ วัด ประเมินได้

- ในขณะที่การพิจารณาวิเคราะห์คำขอของส่วนราชการโดยสำนักงบประมาณ และสภาผู้แทนราษฎรต้องยึดถือแนวทางการพิจารณาตามระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เน้นผลด้วยเช่นกัน
- สำนักงบประมาณควรมีการพิจารณาปรับปรุงในหลาย ๆ ด้าน เช่น การปรับปรุงองค์กรให้มีความยืดหยุ่นและมีความสามารถในการปรับตัวสูง พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ ปรับโครงสร้างแผนงานด้านทรัพยากรน้ำให้ครอบคลุม
- ให้สำนักงบประมาณจัดทำคู่มือแนวทางการพิจารณางบประมาณที่เน้นผลสำหรับคณะกรรมการวิสามัญฯ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะให้ภาพรวมของงบประมาณในแต่ละแผนงาน ลำดับความสำคัญของแผนงาน และโครงการในแต่ละแผนงานตามนโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาฯ
- ให้สำนักงบประมาณและ สำนักงาน ก.พ. รับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรของรัฐให้มีทักษะด้านแผนงานและการจัดทำงบประมาณแบบแผนงาน
- จัดตั้งสำนักนโยบายงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อทำหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายงบประมาณประจำปี จัดเตรียมข้อมูลประกอบการพิจารณางบประมาณของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

5. ด้านกฎหมาย ในขณะนี้ได้มีการศึกษากฎหมายเกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำอย่างกว้างขวางจนถึงกับมีการยกร่างพระราชบัญญัติขึ้นมาโดยหวังว่า จะสามารถใช้กฎหมายนี้ในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาและการจัดสรรน้ำ การป้องกันน้ำท่วม น้ำขาดแคลน ร่างกฎหมายนี้เป็นเสมือนกฎหมายแม่บทในลักษณะคล้ายกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ดังนั้นควรเร่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป แต่เนื่องจากการแก้ไขกฎหมายหรือการมีกฎหมายใหม่ขึ้นมาจะใช้เวลาเป็นปีโดยเฉพาะเมื่อสภาพทางการเมืองไทยเป็นไปในลักษณะที่ฝ่ายการเมืองยังไม่ค่อยจะเห็นความสำคัญของการมีกฎหมายเช่นนี้ขึ้นมา และเป็นร่างกฎหมายที่ไปเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหลาย ๆ หน่วยงานด้วย ดังนั้นในขณะที่รอให้มีการแก้ไขด้านกฎหมาย จำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาระบบการ

บริหารจัดการทรัพยากรน้ำไปก่อนโดยเร่งให้มีการนำระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เน้นผลมาใช้อย่างจริงจังและครอบคลุมทั้งกิจกรรมด้านทรัพยากรน้ำ

6. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อเสนอในด้านนี้ได้แก่

- ให้มีหน่วยงานกลางในการประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จัดวางระบบฐานข้อมูลกลางที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในเชิงของระบบการจัดเก็บและสืบค้น โดยพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้สามารถมีบทบาทดังกล่าวข้างต้นได้โดยอาศัยระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบออนไลน์อื่น ๆ
- ให้มีการจัดทำแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านทรัพยากรน้ำเป็นการเฉพาะโดยมีสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นเจ้าภาพหรือหน่วยหลักในด้านนี้ และวางแผนพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ภายในหน่วยงานให้สามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้ พัฒนาระบบฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถประมวล ทำให้ทันสมัยและสืบค้นได้สะดวกรวดเร็ว (โดยประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อเป็นระบบเดียวกัน)
- ให้มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานทั้งระดับปฏิบัติการและระดับบริหารทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานโดยอาจประสานงานกับสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรด้านคอมพิวเตอร์ หรือให้บริษัทเอกชนจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์สำหรับข้าราชการโดยเฉพาะ
- ให้มีการแก้ไข ปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและนำเอา เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในด้านสารสนเทศกับกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ
- สนับสนุนให้ข้าราชการสามารถมีคอมพิวเตอร์ไว้ใช้เองโดยที่รัฐให้การสนับสนุนในรูปเงินกู้ยืมไม่มีดอกเบี้ยหรือให้เงินสมทบส่วนหนึ่งเพื่อให้เกิด

การแพร่หลายในการใช้คอมพิวเตอร์ในหมู่ข้าราชการอันเป็นการพัฒนาทักษะที่ต่อเนื่องอีกทางหนึ่ง

แผนการดำเนินการ

7. ในการนำข้อเสนอไปปฏิบัติให้บังเกิดผลจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญและเวลาที่สามารถจะดำเนินการให้ลุล่วงได้ ในที่นี้เสนอแผนการดำเนินการดังนี้

ลำดับ ที่	ข้อเสนอ	ระยะสั้น 0-1 ปี	ระยะปาน กลาง 1 - 2 ปี	ระยะยาว 2 - 5 ปี	ผู้รับผิดชอบ
1	การมีนโยบายรัฐบาลด้านทรัพยากรน้ำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และคาดว่าจะเกิดขึ้น และครอบคลุมประเด็นสำคัญ 1.การจัดทำนโยบายด้านทรัพยากรน้ำให้ครอบคลุม สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในปัจจุบันและอนาคต				พรรคการเมือง/ สำนักงานคณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ(สทช.)
2	จัดองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีเอกภาพ และการประสานงานกันอย่างเป็นเครือข่าย 1.ปรับปรุงองค์กรและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ				สำนักนายกรัฐมนตรี

ลำดับ ที่	ข้อเสนอ	ระยะสั้น 0 - 1 ปี	ระยะปาน กลาง 1 - 2 ปี	ระยะยาว 2 - 5 ปี	ผู้รับผิดชอบ
	2.ปรับปรุงบทบาทของ คทช. ให้ทำหน้าที่ประสานงาน กับคณะกรรมการระดับ ชาติที่เกี่ยวข้อง	→			สำนักนายกรัฐมนตรี
	3.ให้มีองค์กรรับผิดชอบกิจ กรรมด้านน้ำแต่ละด้าน	→			สำนักนายกรัฐมนตรี
	4.ปรับปรุงระบบงานที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ	→	→		สำนักนายกรัฐมนตรี
	5. จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนา ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (National Water Research and Development Centre)	→	→		สำนักนายกรัฐมนตรี
	6.ปรับรื้อระบบคณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรน้ำ	→			
	7.ปรับรื้อระบบบริหารจัดการ การทรัพยากรธรรมชาติ	→	→		สำนักนายกรัฐมนตรี
3	กระจายอำนาจการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ 1.ทบทวนภารกิจหลักของรัฐ และกำหนดบทบาท ภารกิจ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	→	→		สำนักนายกรัฐมนตรี
	2.โอนงานปฏิบัติการให้ภาค เอกชน ภาคประชาชนไป ดำเนินการมากขึ้น	→		→	สำนักนายกรัฐมนตรี

ลำดับ ที่	ข้อเสนอ	ระยะต้น 0 - 1 ปี	ระยะปาน กลาง 1 - 2 ปี	ระยะยาว 2 - 5 ปี	ผู้รับผิดชอบ
4	ระบบงบประมาณ 1.นำระบบงบประมาณแบบ แผนงานที่เน้นผลมาใช้ใน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ		→		สำนักงาน ประมาณ
	2.ปรับปรุงการจัดองค์กร และระบบงานภายใน		→		สำนักงาน ประมาณ
	3.จัดทำคู่มือการพิจารณา งบประมาณแบบแผนงานที่ เน้นผลให้คณะกรรมการ การวิสามัญและสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร		→		สำนักงาน ประมาณ
	4.จัดตั้งสำนักนโยบายงบประมาณสภาผู้แทนราษฎร		→		สภาผู้แทน ราษฎร
5	การปรับปรุงกฎหมาย 1. นำร่างพระราชบัญญัติ พ.ศ..... เสนอสภาผู้แทน ราษฎรพิจารณา	→			คณะรัฐมนตรี
6	เทคโนโลยีสารสนเทศ 1.พัฒนาขีดความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ		→		ศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)
	2.จัดทำแผนแม่บทด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศด้าน ทรัพยากรน้ำ		→		สำนักงานคณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำ แห่งชาติร่วมกับ ศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์

ลำดับ ที่	ข้อเสนอ	ระยะสั้น 0 - 1 ปี	ระยะปาน กลาง 1 - 2 ปี	ระยะยาว 2 - 5 ปี	ผู้รับผิดชอบ
					และ คอมพิวเตอร์ แห่งชาติ (NECTEC)
	3.พัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ให้กับข้าราชการ			→	หน่วยงาน
	4.ปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ที่ไม่เอื้ออำนวย		→		สำนักนายก รัฐมนตรี

มาตรการในการนำข้อเสนอสู่การปฏิบัติ

8. คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติโดยสำนักงานฯ เสนอแผนแม่บทการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำซึ่งมีประเด็นสำคัญดังกล่าวข้างต้นให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการ

9. สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ(สทช.) นำข้อเสนอที่สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลา 1-2 ปีมาพิจารณาในรายละเอียดเพื่อให้หน่วยงานหลักกลับไปดำเนินการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติจัดทำและเสนอนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำต่อคณะคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป หรือ สทช.จะเสนอให้ก.พ.พิจารณาคำขอจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรน้ำแห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานช่วยอำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ หรือเสนอให้ ครม. มีมติสั่งการให้สำนักงบประมาณเร่งหาทางนำระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เน้นผลมาใช้และให้ทุกหน่วยงานราชการจัดทำงบประมาณตามระบบใหม่ในปีงบประมาณ 2545 เป็นต้น

เงื่อนไขความสำเร็จ

10. เจตนารมณ์ทางการเมือง (political will) และการสนับสนุนทางการเมือง (political support) นับเป็นเงื่อนไขสำคัญประการแรกของความสำเร็จของการปฏิรูปในหลาย ๆ เรื่องนับตั้งแต่การปฏิรูปทางการเมืองจนถึงการปฏิรูปการบริหารราชการ แม้ว่า รัฐบาลที่ผ่าน ๆ มาจะมี

นโยบายในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการก็ตาม แต่การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ กลับมีในขอบเขตที่จำกัด สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเป็นเพราะรัฐบาลที่ผ่านมาโดยเฉพาะรัฐบาลที่ มาจากการเลือกตั้งมีปัญหาเรื่องเสถียรภาพทางการเมือง ทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับปัญหา เฉพาะหน้าเป็นส่วนใหญ่ในขณะเดียวกันก็ต้องพึ่งความร่วมมือสนับสนุนจากระบบราชการในการ ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล จึงไม่ต้องการกระทำการใด ๆ ที่กระทบต่อสถานภาพเดิมของ ระบบราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งการยุบ รวมหน่วยงานที่มีความซ้ำซ้อนกัน และการกระจาย อำนาจสู่ท้องถิ่น ดังนั้นหากฝ่ายการเมืองไม่มีเจตนารมณ์ทางการเมืองที่แน่วแน่ และการสนับสนุน ให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาของระบบราชการที่หมักหมมมาเป็นเวลา นานแล้ว ก็จะทำให้การปฏิรูประบบราชการกระทำด้วยความยากลำบากยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ หลาย ๆ ประเทศเช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ที่ฝ่ายการเมือง(รัฐบาล)เป็นหัวหอกในการ ผลักดันให้มีการปฏิรูประบบราชการให้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพของรัฐบาลได้ จนประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ นอกจากประเด็นดังกล่าวแล้ว การตระหนักถึงความจำเป็นในการ ปฏิรูประบบราชการก็นับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะหากนักการเมืองยังไม่ตระหนักถึงความจำ เป็นดังกล่าว การที่จะทำให้เกิดการปฏิรูประบบราชการก็ไม่เกิดขึ้น

11. การเรียกร้องจากสังคมให้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นเงื่อนไข สำคัญรองลงมาจากเงื่อนไขทางการเมือง กล่าวคือ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของภาครัฐยัง ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนในอีกหลาย ๆ พื้นที่ของประเทศไทยขาดแคลนน้ำทั้ง ในเชิงปริมาณที่เพียงพอต่อการดำรงชีพและการประกอบอาชีพ และเชิงคุณภาพของน้ำที่ใช้ในการ อุปโภคบริโภค ในขณะเดียวกันก็มีความต้องการน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้นทุกขณะ เป็น ผลให้ความขัดแย้งจากการแย่งชิงทรัพยากรน้ำปรากฏเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามลำดับดังปรากฏให้ เห็นจากการสร้างเขื่อนหลาย ๆ แห่งเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าและหรือเพื่อการเกษตรและการป้องกันน้ำท่วม น้ำขาดแคลนที่มีผลให้เกิดความขัดแย้งกับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการ ที่ต้องอพยพออกจากพื้นที่และการประกอบอาชีพ

ดังนั้นการที่กลุ่มคนในพื้นที่ประสานกับสื่อมวลชน องค์กรประชาชนเรียกร้องและกดดัน ให้รัฐปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่าง ทัวถึงและเป็นธรรมจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่ง

12. การมีแผนแม่บทในการปรับรื้อระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนแม่บท นี้จะให้ความสำคัญกับประเด็นหลักต่อไปนี้

- การเร่งนำเทคโนโลยีทันสมัยมาช่วยในการปฏิบัติงานราชการ การตัดสินใจ ที่รวดเร็ว มีข้อมูลที่ถูกต้องและการทำงานที่จับใจในการแก้ไขปัญหาเป็นสิ่งที่

สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลน น้ำท่วม หรือการเกิดมลพิษทางน้ำขึ้นซึ่งต้องอาศัยความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องในการวางแผนระยะยาว ดังนั้นการนำเทคโนโลยีทันสมัยโดยเฉพาะในด้านการคมนาคมสื่อสาร ด้านสารสนเทศจะช่วยให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระบบราชการ**อย่างเป็นระบบทั้งในด้านทักษะ และจิตสำนึกเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญของความสำเร็จในการบริหาร เท่าที่ผ่านมา รัฐก็ได้มีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ กันมากโดยได้รับการจัดสรรงบประมาณในการอบรม สัมมนา ดูงานเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องมีการผสมผสานระหว่างการพัฒนาด้านทักษะความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านและทั่วไปกับการพัฒนา ด้านทัศนคติที่สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่และคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อส่วนรวม
- **การกำหนดภารกิจหลักของรัฐและการจัดโครงสร้างการบริหารงานของรัฐ**ให้มีความเหมาะสม จะต้องมีการทบทวนและกำหนดภารกิจของรัฐใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้รัฐทำเฉพาะกิจกรรมหลักที่รัฐต้องทำเท่านั้น ส่วนกิจกรรมอื่นที่เคยทำในอดีตและไม่จำเป็นต้องทำเองก็ให้ท้องถิ่นทำ หรือให้อเอกชนรับไปดำเนินการทำแทน และจัดโครงสร้างการบริหารงานของรัฐให้มีขนาดเหมาะสมโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของรัฐในอนาคต
- **การกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ** ในอนาคตการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในด้านต่าง ๆ จะต้องมีการกระจายอำนาจทั้งในรูปของการแบ่งอำนาจไปให้ภูมิภาค การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรบริหารอิสระ การให้สัมปทานแก่เอกชน และการให้เอกชนเข้ามาดำเนินการแทน
- **การมีระบบประเมินผลหน่วยงาน** ระบบการประเมินผลงานเป็นส่วนที่ขาดหายไปและไม่ได้รับความสำคัญอย่างจริงจังจากผู้บริหารทั้งรัฐบาลและส่วนราชการต่าง ๆ ในอนาคตจำเป็นต้องมีระบบประเมินผลที่เน้นผลงาน

ของหน่วยงานเป็นหลักและนำมาประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ

- **การปรับรื้อระบบกฎหมาย ระเบียบ** มีความจำเป็นที่ต้องมีการดำเนินการในลักษณะของการ “สังคายนา” กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำครั้งใหญ่ รวมทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องที่ออกโดยหน่วยงานปฏิบัติที่มีอยู่เป็นจำนวนมากด้วยให้มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่ขัดแย้งกัน

13. **การมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง** นอกจากปัจจัยหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการทำให้เกิดพลังขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในหลายประเทศ ความริเริ่มหรือแรงขับเคลื่อนหลักมาจากฝ่ายการเมือง แต่สำหรับประเทศไทย ฝ่ายการเมืองยังไม่เข้มแข็งและจริงจังในเรื่องนี้เท่าที่ควร ดังนั้นสิ่งที่ทำให้เกิดหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ก็คือ

- **การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปฏิรูปภายในระบบราชการ** โดยพิจารณาถึงมาตรการที่จะทำให้ส่วนราชการและข้าราชการมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น เช่น การปรับเงินเดือนให้สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจ การมีความก้าวหน้าในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีคุณธรรม
- **การปรับรื้อระบบงบประมาณของประเทศ** โดยให้มีการนำเอาระบบงบประมาณแบบแผนงานที่เน้นผล มาใช้อย่างจริงจังและเต็มรูป
- **การกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่สามารถวัดได้เป็นรูปธรรม** และให้มีการประเมินผลที่ผลลัพธ์(outcome) ของการ ปฏิบัติงานในแต่ละปี โดยนำผลการประเมินนั้นมาผูกกับการจัดสรรงบประมาณในปีถัดไปดังกล่าวแล้ว
- **การนำมาตรการทางงบประมาณในการเพิ่ม-ลดการจัดสรรงบประมาณมาใช้** ในการปรับกิจกรรมหลัก-กิจกรรมรองของหน่วยงานให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงาน ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในด้านระบบงบประมาณก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นติดตามมา

บรรณานุกรม

กรมชลประทาน 84 ปี ชลประทาน กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สารมวลชน จำกัด, 2529

โกวิทย์ โปษยานนท์ ปัญหาการเบิกจ่ายเงินและเงินประจำงวด เอกสารประกอบการประชุม
รับฟังความคิดเห็น เรื่อง การกำหนดแนวทางในการ กระจายอำนาจ วันที่ 11 กุมภาพันธ์
2534 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

ไกรยุทธ อีรตยาคินันท์ ระบบงบประมาณที่เน้นผล เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี
2539 เรื่อง ปฏิรูปภาคราชการเพื่ออนาคตของไทย วันที่ 13 - 25 ธันวาคม 2539
ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ซิตี จอมเทียนชลบุรี

คณะกรรมการกำหนดแนวทางการกระจายอำนาจ ข้อเสนอเรื่อง “การปรับปรุงระบบงบประมาณ”
เอกสารประกอบการประชุมรับฟังความคิดเห็น เรื่อง การกำหนดแนวทางในการกระจาย
อำนาจ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2534 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้ง สภาผู้แทนราษฎร รายงานการศึกษาศึกษาปัญหา
ภัยแล้ง กรุงเทพฯ : สภาผู้แทนราษฎร, 2536

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์ รายงานการวิจัยเรื่อง กฎหมายน้ำ กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขานิติศาสตร์, 2536

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ข้อเสนอในการปฏิรูปการ
บริหารราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น กรุงเทพฯ: คณะอนุกรรมการปฏิรูปฯ, 2527

ชัยอนันต์ สมุทวณิช แนวทางการปรับปรุงระบบราชการไทย: การปรับและจัดทำหน้าที่หลักของ
ส่วนราชการ กรุงเทพฯ: สถาบันสาธาณณกิจมูลนิธิประชากร, 2534

โครงการวิทยาลัยการเมือง **รวมกฎหมายการปกครองท้องถิ่นของไทย** กรุงเทพฯ: โครงการวิทยาลัยการเมือง, 2538

ดำรง วัฒนา **การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบราชการไทย** เอกสารประกอบการสัมมนา วันที่ 13 มิถุนายน 2539 ณ กรมธนารักษ์

ปธาน สุวรรณมงคล **การจัดองค์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ** รายงานการศึกษาเสนอต่อสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมโดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

ปราโมทย์ ไหมกล้า **วิกฤตการณ์น้ำกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย** เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง “วิกฤตการณ์น้ำกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทยในทศวรรษ 2020 “ วันที่ 19 มีนาคม 2539 ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการ สำนักงาน ก.พ.

เปี่ยมศักดิ์ เมนะเสวต **แหล่งน้ำกับปัญหามลพิษ** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536

มูลนิธิโลกสีเขียว **น้ำ** กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, ม.ป.พ.

รุ่ง แก้วแดง **ริเอ็นจิเนียริงระบบราชการไทย** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน จำกัด, 2538

สำนักงาน ก.พ. **การแบ่งส่วนราชการในราชการพลเรือน** กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ., 2537

สำนักงานประมาณ **“แนวความคิดและสาระสำคัญของระบบงบประมาณแบบแผนงาน” คู่มือปฏิบัติการงบประมาณ** กรุงเทพฯ: สำนักงานประมาณ, 2530

..... **เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี** กรุงเทพฯ: สำนักงานประมาณ .

..... **สำนักงบประมาณ 25 ปี** กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6, 7, 8 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504-2509) กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ,ม.ป.พ.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รวมคำแถลงนโยบายรัฐบาลและรายชื่อบุคคลรัฐมนตรี เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม, ม.ป.พ.

สุวัฒนา จิตตลดากร “การชลประทาน” เอกสารการสอนชุดวิชา ดิน น้ำ และปุ๋ย (ฉบับปรับปรุง) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538

อำนาจ วงศ์บัณฑิต การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเพื่อจัดทำกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ วันที่ 2 พฤษภาคม 2535 ณ ห้องประชุมคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Boonyok Vadhanaphutri, Thanom Dlalilayai, Suwit Thanopanuwat, and Natha Hungspreug
Water Resources Planning and Management of Thailand's Chao Phraya River Basin
in The World Bank Country Experiences with Water Resources Management
Washington D.C, 1922

Christensen,Scott and Areeya Boon-long “Institutional Problems in Water Allocation : Challenges for New Legislation” TDRI Quarterly Review Vol.8 No.3 September 1993

- Contijoch, Manuel E. "Water Resources Management in Mexico" in *The World Bank Country Experiences with Water Resources Management* Washington D.C.: IBRD, 1992
- Far Eastern Economic Review *ASIA 1996 YEARBOOK* Hongkong: Review Printing Ltd. 1995
- Government Service *Government Service Delivery: Reengineering Through Information Technology* in http://wfcnt.nist.gov.94/doc/Government_Service.htm
- Guggenheim, Scott "Institutional Arrangements For Water Resources Development" in *The World Bank Country Experiences with Water Resources Management* Washington D.C.: IBRD, 1992
- Henry Ong Wah Kim and Ng Cheng Siong *Water Management: An Urban Experience in Singapore* in *The World Bank Country Experiences with Water Resources Management* Washington D.C. :IBRD, 1992
- Kinnersley, David *Privatization and The Water Environment in England* in *The World Bank Country Experiences with Water Resources Management* Washington D.C. : IBRD, 1992
- Leopold, Luna B. and others *Life Sciences Library: Water* Virginia: Time-Life Book Inc. 1977
- M.A. Abu-Zeid "Water Resources Management and Policies in Egypt" in *The World Bank Country Experiences with Water Resources Management* Washington D.C. : IBRD, 1992

Overseas Development Institute *Recent Trends in Irrigation Management Changing Directions for The Public Sector* in <http://www.networld.org/>

Scharz, Jehoshua "Israeli Water Sector Review : Past Achievements , Current Problems, and Future Options" in The World Bank *Country Experiences with Water Resources Management* Washington D.C. :IBRD,1992

TDRI and Queens University, *Water Conflicts* Bangkok:TDRI ,(October.1994)

Viessman,Warren Jr. and Hammer, Mark *Water Management : Institutions and Technology* N.Y: Harper Collins College Publishers 1993

0000000000

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
	ด้านการพัฒนาและอนุรักษ์		
1	Staged Development of the Sam Lae Pumping Station	AIT	1971
2	Hydraulics of the Thung Ma Hiu, Thailand	AIT	1973
3	Design Development of the Pattani Dam Spillway, Pattani Multi- purpose Project, Hydraulic Model Investigation	AIT	1975
4	Hydrodynamic Model of the Chao Phraya River System	AIT	1978
5	Water for the Northeast: A Strategy for the Development of Small - Scale Water Resources	AIT	1978
6	Groundwater Resources in Bangkok Area : Development and Management Study - Phase I	AIT	1978
7	Scale Model Investigation of the Chao Phraya River - Bang Ma Fo Reach	AIT	1979
8	Groundwater Resources In Bangkok Area : Development and Management Study	AIT	1980
9	Hydraulic Model Study of Lang Suan Dam Spilway, Lang Suan Multi - Purpose Project	AIT	1980

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
10	Water Balance and Economic Appraisal of Groundwater Development Project in Sukhothai Province	AIT	1980
11	Development of a Water Resources Information System for Thailand	AIT	1980
12	Groundwater Resources in the Bangkok Area : Development and Management Study, Phase III Study	AIT	1981
13	Hydraulic Model Study of Nam Chon Dam Spillway, Nam Chon Dam, Upper Quae Yai - Thailand	AIT	1982
14	Development and Management Studies of Groundwater Resources in the Bangkok Area, Phase IV	AIT	1982
15	Water for the Northeast : Assessment and Rehabilitation of Tank Irrigation Project	AIT	1983
16	Hydraulic Model Study of Chiew Lam Dam Spillway, Chiew Lam	AIT	1983
17	Information System of Water Resource Development in Thailand	AIT	1984
18	Efficient Use of Rainfall for Supplementary Irrigated Lowland Rice, Phase I	AIT	1985
19	Hydraulic Model Study of Kaeng Krung Dam Spillway, Kaeng	AIT	1986

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
20	Krung Project Hydraulic Model Study of Lower Mae Ping Project for Lower Mae Ping Barrage Scheme and Mae Wang Diversion Scheme	AIT	1987
21	A Two-Dimensional Modelling of Thonburi and Samut Prakarn West	AIT	1987
22	Integrated Socio - Ecosystem Model of Phru To Daeng, Narathiwat Thailand	AIT	1987
23	Hydraulic Model Study of Pak Mun Hydropower Project	AIT	1987
24	A Study for the Development of Amphoe Nong Song Hong, Khon Kaen and King Amphoe Na Pho, Buriram Provinces	AIT	1988
25	Hydraulic Model Study for Final Design of Mae Taeng Hydroelectric Project	AIT	1990
26	Impadct of Global Warming on Tropical Water Resources Management and Development	AIT	1990
27	Mathematical Modeling of Irrigation Canal System : State of the Art	AIT	1991
28	Study of Potential Development of Water Resources in the Salawin Basin	AIT	1993

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่จัดทำ
29	Study of Potential Development of Water Resources in Mae Khong River Basin	AIT	1993
30	Study of Potential Development of Water Resources in Mae Klong River Basin	AIT	1993
31	Hydraulic Model Study of Lam Ta Khlong Pumped Storage Development Project	AIT	1995
32	Royal Initiative Projects on Water Resources Development for Metropolitan Waterworks Authority	AIT	1995
33	"Irrigation Efficiency and Its Application to New Water Resources Development Project" International Journal of Water Resources Engineering, pp. 19-31, Volume 2, Number 2, Summer 1994.	Chalong Kirdpitugsa	1994
34	"Huay Phung - Huay Fa Water Use Study," IAHS Proceedings of the International Symposium on Water Resource Systems Application, Civil Engineering Departement, the University of Manitoba, Winnipeg, Canada, 12-15 June, 1990.	Chalong Kirdpitugsa, Sanguan Patamatamkul and Chaiwat Kayankarnnavy	1990

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่จัดทำ
35	"Upper Ping Water Operation Study" ICID Proceedings of Eight Afro-Asian Regional Conference, Volume B : Operation and Maintenance Aspects in Agricultural Development, pp. 32-44, Bangkok, Thailand, November 19-29, 1991.	Chalong Kirdpitugsa and Thanom Kiaikaya	1991
36	"Planning of Nam Suay Irrigation Scheme", International Conference on Supplementary Irrigation and Draught Water management, Bari (Italy), Volume 2, pp. 53-9.1-14, 27 September -2 nd October. 1992.	Chaiwat Kayankarnnavy and Chalong Kirdpitugsa	1992
37	"Study of Water Uses in the Lower Chao Phraya West Bank Area" Engineering Journal Kasetsart, Number 20, 7 th year, pp. 33-50, August - November, 1993.	Chalong Kirdpitugsa and Chaiwat Kayankarnnavy	1993
38	"Study of Water uses in the Mae Klong Basin", Paper persented to the International Conference on Environmental Sound Water Resources Utilization Proceedings, Bangkok, Thailand, November 8-11, 1993.	Chalong Kirdpitugsa and Chaiwat Kayankarnnavy	1993

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
39	"Feasibility Study of Water Resources Development on Khlong Luang River Basin" Paper persented to the 9 th Afro-Asian Regional Conference on Lrrgation and Drainage, Alger, Algeria, 5-7 June 1995.	Sanan Sirion and Chalong Kirdpitugsa	1995
40	"Upper Mun and Lam Sae Reservoir Operation Study" Paper persented to the Regional Symposium on Infrastructure Development in Civil Engineering, Bangkok, Thailand, pp. 487-501, December 19-20, 1995.	Chalong Kirdpitugsa	1995
41	"Phru Khuan Kherng Water Resources Development Project". Paper persented to the Regional Symposium on Infrastructure Development in civil Engineering, Bangkok, Thailand, pp. 548-486, December 19-20, 1995.	Chlong Kirdpitugsa and Chaiwat Kayankarnnavy	1995.
42	Master Plan Study on the Water Management System and Monitoring Program in the Chao Phraya River Basin, 1989	JICA	1989
43	Chao Phraya - Meklong Basin Study, 1979	Acres International Limited, Niagara Fall, Canada	1979

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
45	Chi Basin Water Management	GITEC CONSULT	1992
46	Feasibility Study on Lower Chao Phraya West Bank Area Development Project	Team Cobnsulting Engineering Co., Ltd., 1992	
47	Study of potential Development of Water Resources in the Salawin River Basin	AIT	2537
48	Study of Potential Development of Water Resources in the mae Khong River Basin	AIT	2537
49	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำชี	สถาบันแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2537
50	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำมูล	สถาบันแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2537
51	งานศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำแม่ปิง	บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด	2537
52	งานศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มแม่น้ำวัง	บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด	2537
53	งานศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มแม่น้ำยม	บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด	2537
54	งานศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มแม่น้ำน่าน	บริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ จำกัด	2537
55	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำเจ้าพระยา	บริษัทริชอสส์ เอนจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด	2537
56	การศึกษาศักยภาพการพัฒนาลุ่ม	ภาควิชาวิศวกรรมโยธา	

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
	น้ำกก	คณะวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	
57	การศึกษาศักยภาพการพัฒนาลุ่มแม่น้ำสะแกกรัง	ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2537
58	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพ การพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก	บริษัทริชอสส์ เคน จีเนียริง คอนสัลแตนท์ส์ จำกัด	2537
59	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพ การพัฒนาลุ่มน้ำท่าจีน	บริษัทริชอสส์ เอน จีเนียริง คอนสัลแตนท์ส์ จำกัด	2537
60	Study of Potential Development of Water Resources in the Mae Klong River Basin	AIT	2537
61	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพ การพัฒนาลุ่มน้ำปราจีนบุรี	ภาควิชาวิศวกรรม ทรัพยากรน้ำ คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์	2537
62	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพ การพัฒนาลุ่มน้ำบางปะกง	ภาควิชาวิศวกรรม ทรัพยากรน้ำ คณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์	
63	งานศึกษาข้อมูลและศักยภาพการ พัฒนาลุ่มน้ำโดนเลสาป	บริษัท พอล คอนซัล แตนท์ จำกัด	2537
64	งานศึกษาข้อมูลและศักยภาพการ พัฒนาลุ่มน้ำชายทะเลฝั่งตะวันออก	บริษัท พอล คอนซัล แตนท์ จำกัด	2537

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
65	การศึกษาศักยภาพการพัฒนาหลุมน้ำเพชรบุรี	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2537
66	การศึกษาศักยภาพการพัฒนาหลุมน้ำชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตะวันตก	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2537
67	โครงการศึกษาศักยภาพของการพัฒนาแหล่งน้ำในระดับลุ่ม (ลุ่มน้ำดาปี)	-บริษัททิม คอนซัลติ้งเอน จิเนียร์ริง จำกัด -บริษัทแอสติคอน คอร์ ปอเรชั่น จำกัด -บริษัท เอทีที คอนซัล แทนส์ จำกัด	2537
68	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาหลุมน้ำทะเลสาบสงขลา	สำนักวิจัยพัฒนาร่วมกับ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์	
69	โครงการศึกษาศักยภาพของการพัฒนาแหล่งน้ำในระดับลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก)	-บริษัททิม คอนซัลติ้งเอน จิเนียร์ริง จำกัด -บริษัทแอสติคอน คอร์ ปอเรชั่น จำกัด -บริษัท เอทีที คอนสแทนส์	2537
70	โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาหลุมน้ำปัตตานี	สำนักวิจัยพัฒนาร่วมกับ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ 2537	
71	โครงการศึกษาศักยภาพของการพัฒนาแหล่งน้ำในระดับลุ่มน้ำ (ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก)		2537
72	แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในการประเมินและปรับปรุงระบบคลองระบายน้ำบริเวณหัวหมาก	สุรพงษ์ ธรรมพิทักษ์	ภาควิชา วิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
73	แนวทางเชิงระบบในการพัฒนาแหล่ง น้ำขนาดเล็กสำหรับหมู่บ้านชนบท	วีระชัย ชูพิศาลโรจน์	ภาควิชา วิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
74	Calibration of Sprinkler to Simulate Tropical Rainfall	C.Murugaboopathi	AIT
75	Linear Programming in Irrigation Planning	Carlos M.Pascual	AIT
76	A Study on Small Farm Pond Design	Winai Aksompan	AIT
77	Cost Analysis of Municipal Water Supply in Thailand	Prapon Chanakitjanukit	AIT
78	Improved Field Water Management to Increase Effective Rainfall for Supplemental Irrigated Lowland Rice	Somphong Boonprasert	AIT
79	Developing a Stepwise Environmental Impacts Assesment Guidelines for the Multipurpose Dam Project	Kim Young-IIwa	AIT
80	Rational Design of Water Supply System for Small Communities in Thailand with Emphasis on Slow Sand Filtration	Wilarat Wangcharaenwong	AIT
81	Forecast Modelling of Water Supply-Demand for Metropolitan Bangkok	Hoon Kim	AIT
82	Development of an Expert System for Lrrigation Management	Ranhavan Srinivasan	AIT

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
83	Development of a Microcomputer for Model-Based Design of Water Distribution Systems	Lee Minag kai	AIT
84	Cost Analysis of Rural Water Supply in Thailand	Damrong Padoongehad	AIT
85	A Change Constrained Model of Water Quality Managment in a River Basin	Li Tong-yi	AIT
86	A Gis Aided Methodology for Estimating the Water Requirements in an Irrigation System	Li Tong-yi	AIT
87	Review of the Techniques of the Project Appraisal an their Application to an Irrigation Project in Northeast of Thailand	Manut Kunapinun	AIT
88	Evaluation of the Rural Piped Water Supply Project a Case Study of a Village Community in Nakhonnayok Province, Thailand	Sumalee Suntongitpanir	AIT
89	Technology Adaptation for Rural Development Assessing Thailand's Micro-Hydropower Program	A.Louis Helling	AIT
90	An Operational Model of a Reservoir for the Udonthani Water Supply System	Wanchai Lawatanatakul	AIT
91	ศักยภาพของทรัพยากรน้ำในจังหวัดภูเก็ต	วิมล จารุพงศ์โสภณ	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
92	Maximizing Operation of Hydropower Plant in Thailand	Mikihisa Inagaki	AIT
93	Model for a Multilayer Groundwater Basin	Sabartainam Sabanathan	AIT
94	Optimal Pumping Pattern for a Groundwater Development Project	Somchai Swggulehol	AIT
95	Reliability, Resiliency and Vulnerability of the Water Resource for the Eastern Seaboard Development Project, Thailand	Lee Jin	AIT
96	Applicability of the Nam Model in Different Regions of Thailand	Muhammad Naveed Khalig	AIT
97	Interraction of Tide and River Flow	Tran Van Phue	AIT
98	Surface Water Potential in BuriRam Province	Ritthirong Jaiyasin	AIT
99	Development of a Water Resources Management Training Model	Wang Jian-Chyun	AIT
100	Applicability of the Extended SCS Flood Prediction Modelling System in Small Catchments in Thailand	Lalaibe Auue C. Lumain	AIT
101	น้ำท่าจากลุ่มน้ำที่มีลักษณะแปรผันในการใช้พื้นที่ ชนิดของดิน และลักษณะภูมิประเทศ	นภฤทธิ ผดุงศรี	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
102	การลดการซึมได้ในสระชุด	สาธิต มาลัยธรรม	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
103	การศึกษาการใช้น้ำของอ่างเก็บน้ำ ขนาดกลาง		คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
104	Bibliography on Coastal Resource Management in Thailand	Usanee Uyasatian	มหาวิทยาลัย มหิดล
105	การจัดทำแผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติบึงบรเพ็ด	รุ่งจรัส หุดะเจริญ	คณะสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล
106	Supporting Factors Related to the Community Piped Water Supply Project in Rural Area of Upper Nothern Thailand	Chomporn Yuwaree	
107	Database Management for Land use Planning in Watershed Area. A Case Study:Songkram Watershade	Sasanee Choowaew	มหาวิทยาลัย มหิดล
108	ระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล ของประเทศไทย	สุริยา ธนวัฒน์เดช	
109	ผลการทดลองของพื้นที่ป่าไม้ต่อ ปริมาณและลักษณะการไหลของน้ำ ท่าบริเวณลุ่มน้ำบางปะกง	อรรถัย มิ่งอิพล	คณะสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล
110	ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงการ ใช้ประโยชน์ที่ดินต่อปริมาณน้ำท่า และตะกอนแขวนลอยในลุ่มน้ำป่าสัก	สุวรรณา ยวนานนท์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
111	การพัฒนาสร้างตบ้นน้ำพลาสติก	ชิตชนก สมประเสริฐ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
112	การออกแบบอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กให้ เหมาะสมในเชิงเศรษฐศาสตร์	ประจักษ์ รัตนมณี	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
113	การพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มน้ำสวาย	ไพรัตน์ วิรุฒมาสน	
114	การศึกษาเพื่อพัฒนาลุ่มน้ำชีตอนบน	สมเกียรติ ตั้งจิตพร	
115	คุณภาพน้ำบาดาลในอำเภอหาดใหญ่	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทองขาว ทองใหญ่	
116	แนวโน้มคุณภาพน้ำในอนาคตของทะเลสาบสงขลาตอนนอก	ไชยา รัชนิย	
117	การศึกษาคุณภาพน้ำฝนในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	สิทธิชัย ศรีวิชัย	AIT
118	The Sukhothai groundwater development project and evaluation study.	Dillip Bahadur Karki	
119	Optimum Irrigation Water Utilization in the Chao Phraya and MaeKlong River Basin, Thailand.	Raghunath Jha	AIT
120	Optimum water resources Utilization for Irrigation of Mack-Chi-Mun Transbasin diversion project, northeast Thailand	Purushottam Raj signh	AIT
121	A Comparative eveluation study of selected rainfall-runoff models for small watersheds.	Kao Chia-Loong	AIT
122	Institutional Arrangements for Water Resources Development	Scott Guggenheim	AIT
123	"Field Monitoring of Water Use of Wet Season Rice", ICID Proceedings of Eight Afro-Aian Regional Conference, pp. 150-166, Bangkok, Thailand,		

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
124	November 18-29, 1991 "Field Calibration of Flow Through Hydraulic Structure", Paper Presented to the International Conference on Protection and Development of the Nile and Other major Rivers, Cairo, Kgypt, February 3-5, 1992	AIT	1979
125	Review of Operating Rule Curves of Bhumibol and Sirikit Reservoirs	AIT	1987
126	Water Resources Management in Mexico	Manual E. Contijoch	
127	China's Yellow River Basin:Water Resources Management Policies	Zhikai Chen	
128	China's Yellow River Basin:Water Resources Management Polocies	Shiyang Gong	
129	Water Resources Planning and Management of Thailand's Chao Phraya River Basin	Boonyok Vadhanaphuti and others	
130	Sustainable Development of Water and Sanitation for Low-Income Groups	Saul Arlosoroff	
133	Water Resources Management and Policies in Egypt	M.A. Abu-Zeid and M.A. Rady	
134	Israeli Water Sector Review :Past Achievements,Current Problems , and Future Options	Jehoshua Schwarz	
135	Water Management:An Urban	Henry Ong Wah Kim	

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
136	Experience in Singapore Bangkok Metropolitan Water Distribution System Analysis	and Ng Cheng siong	
137	Improvement of irrigation System Operation	Chalong Kirdpitugas and Chaiwat Kayankarnnavy	
138	"Field Monitoring of Warer Use of Wet Season Rice", ICID Proceedings of Eight Afro-Aian Regional Conference, pp. 150- 166, Bangkok, Thailand, November 18-29, 1991		
139	Institutional Problems in Water Allocation: Challenges for New Legislation	Scott Christensen and Areeya Boon-long	
140	"Field Calibration of Flow Through Hydraulic Structure", Paper Presented to the International Conference on Protection and Development of the Nile and Other major Rivers, Cairo, Kypt, February 3-5, 1992	Sanan Sirion and Chalong Kirdpitugsa	
141	ด้านการจัดสรรน้ำ Review of Operatiing Rule Curves of Bhumibol and Sirikit Reservoirs	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง ประเทศไทย	

ลำดับที่	รายละเอียดเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
142	Evaluation of Irrigation Schedules in a Canal Command Area Using Simulation Models	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	
143	การใช้แบบจำลองฮิสดูลัสในการประเมินและปรับปรุงระบบระบายน้ำของพื้นที่	ภาควิชาวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
144	Evaluation of Dry Season Irrigation Performance (Mae Klong Irrigation Project)	Boon-sanong Suchatpobg AIT	
145	การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในด้านวิศวกรรมและในด้านเศรษฐศาสตร์ของระบบส่งน้ำด้วยท่อโดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก	Kanchadin Srpratoom มหาวิทยาลัยมหิดล	
146	Economical Models for Stream Control	Li Jing AIT	
147	Optimal Flow Distribution in Water Distribution System	Lan Ping-Chung AIT	
148	Dry Season Water Allocation in the Mae-Taeng Irrigation Project, Thailand	Ramech Kumar Mandot AIT	
149	Distribution Function Approach to Watershed Model	Sanit Piriyapongpan AIT	
150	Irrigation Scheduling by Water Balance for Lowland Rice	Ricardo S.Chungtutco AIT	
151	Microcomputer Simulation of Irrigation Network Operation	Somkiat Prajamwong AIT	
152	การศึกษาสมมูลย์ปริมาณน้ำของอุโมงค์ขนาดเล็กที่มีฝ่ายจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชูโชค อายุพงศ์	

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
153	การศึกษาการใช้น้ำในลุ่มน้ำ เจ้าพระยา-แม่กลอง	การณ ใจปัญญา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
154	การจัดการการส่งน้ำประจำสัปดาห์ใน พื้นที่โครงการเจ้าพระยา	บุษบา พัฒนประเสริฐ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
155	การประเมินประสิทธิภาพระบบ ระบายน้ำปฐมภูมิของพื้นที่กรุงเทพฯ เขตชั้นในด้วยแบบจำลอง SPIIDA	พรพุด นัทธี	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
156	การสูญเสียน้ำโดยการระเหยและรั่ว ซึมจากสระเก็บน้ำ	ไพโรจน์ กอสุธารักษ์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
157	A Study of Energy Demand in Pumping Irrigation for Rice Cultivation in Thailand : A Case Study in the North and Central Regions	Kongdej Tungaya	มหาวิทยาลัย มหิดล
158	การศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการส่งน้ำด้วยระบบท่อสำหรับ พื้นที่ที่อยู่ไกลจากแหล่งน้ำ	Theerapong Ratihankul	มหาวิทยาลัย มหิดล
159	การโปรแกรมเบื้องต้นสำหรับการ วิเคราะห์การแพร่กระจายน้ำและหา ความเหมาะสม	อำนาจ โตโพธิไทย	มหาวิทยาลัย เกษตร
160	การศึกษาการผันน้ำจากแม่ปายมายัง แม่แตง	พัชรวีร์ ภิญโญภมรินทร์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
161	Computer Simulation of Water Allocation in a Large Irrigation System	S.Sriramany	AIT
162	Salinity Intrusion of the Chao Phraya and Mae Klong Rivers	AIT	1978

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่จัดทำ
163	Water for the Northeast:Drought Analysis Part II - Low Flow Statistics ด้านการป้องกันและแก้ไขน้ำขาด แคลน/น้ำท่วม	AIT	1978
164	Supervision on 1979 Flood Forecasting Operation for the Chao Phraa River		
165	Salinity Intrusion Problem during Severe Drought in the Chao Phray River	AIT	1980
166	Flood Pattern and Potential Scour Downstream of Mae Ngat Dam Spillway, Mae Ngat Dam Project, Thailand	AIT	1982
167	Effect of Flood Control Dikes on the Hydraulics of the Mekong river Adjacent to and Downstream of Vientiane, Laos and Nongkhai, Thailand	AIT	1973
168	Feasibility Study on Flood Protection/Drainage Project in Eastern Suburban - Bangkok	JICA	1986
169	Feasibility Study on Bangkok Flood Management Model	Canadian International Development Agency	1987

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่จัดทำ
170	Master Plan For Flood Protection and Drainage of Thonburi and Samut Prakan West, Reconnaissance Report	Netherlands Engineering consultants	1987
171	Development of Flood Forecasting and Warning System for Nam Pong, Nam Chi and Nam Mun Rivers of Thailand	AIT	1982
172	Flood Routing and Control Alternatives for Bangkok	AIT	1984
173	Sediment Control of Mae Khum Luang Project	AIT	1986
174	Bangkok Flood Protection, Chao Phraya 2	AIT	1986
175	Computer Services, Management Consulting Services, Flood Control of Bangkok and Vicinity	AIT	1987
176	Improvement of Canals Connecting Klong Tawee Wattana & Klong KhooonRatpinidjai to Alleviate Flood Damage - West Bank of Chao Phraya		
177	Feasibility Study on Flood Protection/Drainage Project in Eastern Suburban-Bangkok	JICA	1986
178	Feasibility Study on Bangkok Flood Management Model	Canadian International Development Agency	1987

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่จัดทำ
179	Master Plan For Flood Protection and Drainage of Thonburi and Samut Prakan West, Reconnaissance Report	Netherlands Engineering consultants	1987
180	Flood Protection Bangkok Chao Phraya 2	Thai-austrian consortium/AIT	กรุงเทพมหานคร
181	Master Plan for Flood Protection and Drainage of Thonburi and Samut Prakan West, Master Plan Report	Netherlands Engineering consultants	กรุงเทพมหานคร
182	Bangkok Flood Control Management Project	Binnie&Partners oopers&Lybrand Associate	กรุงเทพมหานคร
183	Master Plan and Feasibility Studies for Area Around Second Bangkok International Report Volume 11, 2 Flood Control and Drainage	Norconsult International SIS., Pacific consultants International,DHV Consultants BV, Siam DHV Ltd., Spanco., Ltd., complement Co., Ltd., Southeadt Asia Technology Co., Ltd.,	
184	การจำลองอ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ สำหรับกรณีของอุทกภัย	สมศักดิ์ เกียรติสรุณนท์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
185	Application of the Ssarr Model to the Macklong Delta Flood Forecast	Kithsiri Karunajecwa	AIT
186	Final Report on Management Consulting Services Flood Control of Bangkok and Vicinity		AIT
187	Cost-Benefit Analysis of Flood Prevention Problems for Bangkok and Vicinity	Kesinee Anusimhha	AIT

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
188	Estimation of Flood Damage Function for Bangkok and Vicinity	Kanchanarat Sahasakmontri	AIT
189	Analysis of Flood Control Reservoir Operation Models under Different Alternative Objective Functions	Kyaw Myint Win	AIT
190	Simulation of Floods in Southern Thailand	Leonarda Bimaarinta Ibuu Said	AIT
191	Prediction of Flash Floods due to an Assumed Failure of Bhumibol Dam, North Thailand	Wirai Sri-Amporn	AIT
192	Application of Flood Forecasting Model on the U-Thaphao Basin, Southern Thailand	Paraot Punyindu	AIT
193	Mathematical Model of Flood Protection for the City of Hatyai	Firoz Moutaswr Ahmad	AIT
194	Evaluation of Bangkok Flood Flow a Conceptual Model	Prawat Mongkolnaowarat	AIT
195	Flood Study of Nam Pong River at Pong Neeb Gorge	Khanate Sakulyong	AIT
196	The Effect of Flood By-Pass Channel on Flow Over Eastern Bangkok Plain	chalit Chaiwat	AIT
197	Analysis of Return Periods of Maximum Flood Levels of Chao Phraya River in Bangkok	Jirawat Gaasut	AIT
198	รายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับอุทกภัยภาคใต้	สุรพล เจริญพงศ์	กรมพัฒนาที่ดิน

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ปี ที่ทำ
199	สภาพอุทกวิทยาในพื้นที่ลุ่มน้ำขนาด เล็กภาคตะวันออก ก. ลุ่มน้ำห้วยเขาไผ่ ข. ลุ่มน้ำห้วยพันเสด็จ 1 ค. ลุ่มน้ำห้วยพันเสด็จ 2 ง. ลุ่มน้ำห้วยเขากาแลสาขา 1 จ. ลุ่มน้ำห้วยเขากาแลสาขา 2	รุ่งกานต์ กฤษณมาระ	กรมพัฒนาที่ดิน
200	สภาพอุทกวิทยาในพื้นที่ลุ่มน้ำขนาด เล็กภาคเหนือ	สมชาย อินทโสติก	กรมพัฒนาที่ดิน
201	สภาพอุทกวิทยาในพื้นที่ลุ่มน้ำขนาด เล็กภาคเหนือ ก. ลุ่มน้ำห้วยป่าคา ข. ลุ่มน้ำห้วยนาวา ค. ลุ่มน้ำห้วยยาง ง. ลุ่มน้ำห้วยโชคมีน	รุ่งกานต์ กฤษณมาระ	กรมพัฒนาที่ดิน
202	การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ปริมาณน้ำท่วมโดยพิจารณาทั้งลุ่มน้ำ รวม	นุชนารถ ศรีวงศิตานนท์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
203	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการแก้ ปัญหาการขาดแคลนน้ำในประเทศไทย	Niphon Judannuc	มหาวิทยาลัย มหิดล
205	แบบจำลองคณิตศาสตร์สำหรับระบบ ระบายน้ำหลักในกรุงเทพมหานคร	สราวุธ ชีวะประเสริฐ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
206	การศึกษาลผลกระทบจากน้ำท่วม ศึกษา เฉพาะกรณีการประเมินความเสียหาย จากน้ำท่วมของบ้านพักอาศัย ในเขต บางกะปิและพระโขนง	Prapim Borisuthi	มหาวิทยาลัย มหิดล

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
207	แผนสำหรับการออกแบบระบบระบายน้ำฝนชุมชนของจังหวัดสำคัญในประเทศไทย	เพลินพิศ สังข์พระเหวก	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
208	การประเมินประสิทธิภาพระบบระบายน้ำทุติยภูมิของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ด้วยแบบจำลอง Mouse	ชัยยุทธ เจียรพนิจนันท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
209	ระบบชลอน้ำสำหรับพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้สอยในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านการป้องกันและแก้ไขมลพิษทางน้ำ	สุวิทย์ เหลืองวรชัยพันธุ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
210	Cost Analysis of Wastewater Treatment in the Greater Bangkok Area	Precha Loosereewanich	AIT
211	การศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของพื้นที่ลุ่มน้ำแม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	มนู ศรีขจร	กรมพัฒนาที่ดิน
212	ศึกษาการสะสมของตะกอนและความสมดุลของน้ำในลุ่มน้ำนิคมลำตะคอง ผัง 16 จังหวัดนครราชสีมา	ประภัสสร จินดาพล	กรมพัฒนาที่ดิน
213	ศึกษาการสะสมของตะกอนและความสมดุลของน้ำในลุ่มน้ำห้วยทราย จังหวัดเชียงใหม่	ประยูร ศรีวัลลภ	กรมพัฒนาที่ดิน
214	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำเดิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	วิฑิต ไสยนิทย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
215	Development of Water Quality Index of Bangpakong River	Kanate Apikamolkul	Mahidol University
216	Water Qualify Analysis for a Basin-Wide Planning	Bowornsak Wanichkul	AIT
217	Statistical analysis of water pollution in Bangkok Klongs and the design of a water quality monitoring plan อื่น ๆ	Achgut Kumar Lnitel	AIT
218	Investigation on Seimicity of Srinagarind and Khao I.aem Reservoirs, during period 1986-1988	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	
219	ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นช่วงเวลาความถี่ของฝนในภาคเหนือของประเทศไทย	สุวามี หอสุชาติ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
220	ลักษณะคลื่นกระแสน้ำและตะกอนบริเวณชายฝั่งในอ่าวไทยตอนล่าง	เอกวิทย์ แต้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
214	การศึกษาน้ำฝนที่ตกและน้ำที่ไหลในลุ่มแม่น้ำป่าสัก	สหัส บุญขึ้น	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
215	การแพร่ของน้ำเค็มเข้าแม่น้ำเจ้าพระยา	กิริติ สัจจนกุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
216	การศึกษาการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำรายใหญ่ของการประปานครหลวงสำหรับสำนักงานประปาสาขาทุ่งมหาเมฆ	ทองศักดิ์ วงศ์อุทัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
217	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างน้ำฝน-น้ำท่าในลุ่มน้ำป่าสักโดยวิธีแบบจำลองถึง	วีระชัย ชูพิศาลโรจน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
218	รูปหน่วยไฮโดรกราฟของลุ่มน้ำในแม่น้ำแม่กลอง	สุนทร สุนทราพรพล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
219	Water Consumption Mechanism in Dry Season Paddy Field	Dilip shinde	AIT
220	Design and Development of Water Hyacinth Chopper and Blender	Remigius Handaya	AIT
221	Harvesting of Water Hyacinth	Chaiyaphol Kaewprakaesaengkul	AIT
222	Relationship between the 30-Minute Maximum Rainfall and Daily	Rodrigo Casantos Bayawa	AIT
223	Potential Evapotranspiration ในเขตอุทยานวิทยาเกษตร 6	วันชัย ถนอมทรัพย์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
224	Effect of Leaching Method on Reclamation of Saline Soils	Kukabd singh Babel	AIT
225	A Model for Evaporation and Transpiration from Wetland Rice	Md Mazibur Rahman	AIT
226	Evaluation of Seepage and Percolation from Farm Ponds	Romeo Jariel Cabangon	AIT
227	Estimation and Evaluation of Effective Rainfall	Bisweswar Rath	AIT
228	A Capital Evaluation of the Ecological Environmental Programs of the River Macklong River Basin Plan	Cui Jiuxu	AIT
229	Design and Operation of Stabilization Ponds for use in Asia Tropical Climate	Yawaree Pradung Chewit	AIT
230	Rainfed Cropping Study for Thailand	Prachada Kiran ajbhandari	AIT
231	การทดสอบการปลูกพืชแบบต่อเนื่องบนที่ดินอาศัยน้ำฝนในระดับไรนา	สุวรรณ ทาญะวิริยะพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
232	การศึกษาทางเคมีเกี่ยวกับความเค็มและการปรับสภาพของน้ำเค็มพื้นผิวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	วิทลิตา กระบวนศรี	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
233	ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้ม-ช่วงเวลา-ความถี่ของฝนในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	ไพฑูลย์ กิตติสุนทร	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
234	การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงในการแก้ไขความขัดแย้งศึกษาเฉพาะกรณีการแก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำในจังหวัดกาญจนบุรี เรื่องการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	ชาติ รุ่งเจริญ	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
235	Simulation of Daily Rainfall in Thailand	Cyril Buniel Balmadres	AIT
236	Land Use, soil Erosion and Land use Planning Post Improvement Environment Evaluation and Development Planning of the Bhumibol and Sirikit Projects	โสภณ ชมชาญ	กระทรวงเกษตรฯ
237	Policy Study on Soil and Water Conservation	โสภณ ชมชาญ	กระทรวงเกษตรฯ
238	Study of Socio-Economic and Attitude of Farmer's in the Land Development for Small Scale Farm Ponds Project	ไพจิตร อิทโณม	กรมพัฒนาที่ดิน

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
239	การวิจัยสถานภาพเกี่ยวกับทรัพยากร น้ำ ป่าไม้ และแร่ จ.สุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2527	เรืองรอง บัวสัมฤทธิ์	กรมพัฒนาที่ดิน
240	การวิจัยสถานภาพเกี่ยวกับทรัพยากร น้ำ ป่าไม้ และแร่ จ.ระยอง พ.ศ. 2527	จรัสศรี วุฒินิชย์	กรมพัฒนาที่ดิน
241	การวิจัยสถานภาพเกี่ยวกับทรัพยากร น้ำ ป่าไม้และแร่ จ.กระบี่ พ.ศ. 2527	ชนิษฐา ไฉยเวทย์ศิริกุล	กรมพัฒนาที่ดิน
242	ผลการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ที่ดินที่ลุ่มน้ำที่มีต่อสภาพอุทกวิทยา และคุณสมบัติของดิน	สมชาย อินทโสติก	กรมพัฒนาที่ดิน
243	อิทธิพลของสภาพพื้นที่และการใช้ ประโยชน์ที่ดินซึ่งมีผลต่อการอำนวย น้ำและการพังทลายของดินภาคตะวันออก เฉียงเหนือ	อาคม ญาติทอง	กรมพัฒนาที่ดิน
244	การเปรียบเทียบสมการพลศาสตร์ ของการไหลโดยใช้วิธี Finite Element : ทดสอบกรณีแม่น้ำชี ตอนบน	พจน์ เกษชุมพล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
245	การวิเคราะห์กราฟหนึ่งหน่วยน้ำท่า สำหรับลุ่มน้ำขนาดเล็ก	ธวัช ดันติธีรวิทย์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
246	แฟคเตอร์ลดปริมาณน้ำฝนตามขนาด พื้นที่สำหรับกรุงเทพฯ และบริเวณ ใกล้เคียง	สุวัฒน์ เนียมเปรม	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
247	การวิเคราะห์กราฟหนึ่งหน่วยน้ำท่า สำหรับลุ่มน้ำขนาดเล็กในภาคตะวันออก เฉียงเหนือและภาคตะวันออก ของประเทศไทย	สราวุธ จันทรจรงกิจ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
248	การวิเคราะห์กราฟหนึ่งหน่วยน้ำทำ สำหรับลุ่มน้ำขนาดเล็กในภาคตะวัน ตกและภาคใต้ของประเทศไทย	นนทจิตต์ ปางสมบูรณ์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
249	การศึกษาปริมาณสารอินทรีย์ในน้ำ และดินตะกอนบริเวณลุ่มน้ำจันทบุรี ระยอง และชลบุรี	กริชพล กลิ่นหอม	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
250	ระบบสารสนเทศทรัพยากรและสิ่ง แวดล้อมสำหรับลุ่มน้ำในภาคเหนือ ของประเทศไทย	เพ็ญจา ดิษฐผดุง	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
251	การประเมินปริมาณน้ำฝนในภาคเหนือ ของประเทศไทย จากข้อมูลดาวเทียม อุตุนิยมวิทยา	ประเสริฐ อังสุรัตน์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
252	ผลกระทบของวิวัฒนาการการใช้ที่ดิน ต่อปริมาณน้ำท่าและคุณภาพน้ำบาง ประการของลุ่มน้ำเพชรบุรี	ปราโมทย์ นิลถนนอม	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
253	การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ข้อมูล จากดาวเทียม Landsat 5 TM เพื่อ การสำรวจดิน	จิรวัดน์ เทอดพิทักษ์ พงษ์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
254	อิทธิพลของลักษณะทางภูมิกายภาพ ของลุ่มน้ำและการทำลายป่าต่อ ลักษณะการไหลของน้ำในลำธารใน ลุ่มน้ำมูล	บุญช่วย ชุนทกิจ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
255	การวิเคราะห์กราฟหนึ่งหน่วยน้ำทำ สำหรับน้ำขนาดเล็กในภาคตะวันออก เฉียงเหนือและภาคตะวันออกของ ประเทศไทย	สรารุธ จันทรจรงกิจ	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

ลำดับที่	รายชื่อเอกสาร	ผู้จัดทำ	แหล่งเอกสาร/ ปีที่ทำ
256	การวิเคราะห์กราฟหนึ่งหน่วยน้ำทำ สำหรับน้ำขนาดเล็กในภาคตะวันตก และภาคใต้ของประเทศไทย	นนทจิตต์ ม่วงสมบูรณ์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
257	โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับออกแบบ อาคารลำเลียงน้ำ	ปการณ กิจสมพร	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
258	การศึกษาฝนในเขตกรุงเทพมหานคร	กัลยา โพธิพิฑู	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
259	การศึกษาการไหลผ่านตัวกลางที่มีรู พรุนในแนวดิ่ง	นรนิติ เร้าเสถียร	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
260	Computerized Database for Information System in Water Management A case study of Ban Rom Water Users Association ; Thailand	Nawee Jiracheewee	AIT

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ การแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลนและปัญหา
น้ำท่วม เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 14 มิถุนายน 2539 ณ โรงแรมเซ็นจูรี
พาร์ค กรุงเทพมหานคร และจาก *World Wide Web* ใน Internet

ภาคผนวก ข

แผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบท

รัฐบาลได้มีมติในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2534 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเจ้าของเรื่องเพื่อพิจารณาจัดทำแผนงานและโครงการจัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาทั้งระบบเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วน

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง¹ จัดทำ “แผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบท” ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. สภาพข้อเท็จจริง

การจัดหาน้ำสะอาดเพื่อบริโภคแก่ประชาชนในชนบทในระบบประปา ได้เริ่มตั้งแต่ระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510-2514) โดยจัดทำเป็นระบบประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก จนกระทั่งปัจจุบันปี พ.ศ. 2534 รัฐบาล โดยหน่วยงานของรัฐ ได้มีการจัดสร้างประปาหมู่บ้านเพียง 7,659 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 13 ของหมู่บ้านในชนบทไทย (58,788 หมู่บ้าน) ส่วนที่เหลืออีก 51,129 หมู่บ้าน มีการจัดหา น้ำสะอาดเพื่อบริโภคในรูปแบบอื่น เช่น บ่อบาดาล บ่อน้ำตื้น ภาชนะรองรับน้ำฝน ฯลฯ

การสำรวจข้อมูล กชช.2ค. และข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2533 พบว่า หมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา จำนวน 51,129 หมู่บ้านนั้น มีเพียง 17,457 หมู่บ้าน (ร้อยละ 30 ของหมู่บ้านทั้งหมด) ที่ประชาชนมีน้ำสะอาดดื่มพอเพียงตามเกณฑ์มาตรฐาน คือ 2 ลิตร/คน/วัน และน้ำใช้ 45 ลิตร/คน/วัน ตลอดปี ส่วนหมู่บ้านที่เหลืออีก 33,672 หมู่บ้าน ยังมีปัญหาขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ในฤดูแล้ง ทำให้อัตราการป่วยที่เกิดจากการบริโภคน้ำไม่สะอาดของประชาชนในชนบทยังอยู่ในเกณฑ์สูง

จากข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสภาพการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลปัจจุบันจึงมีความห่วงใยที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน เพื่อให้ประชาชนในชนบทมีน้ำสะอาดในระบบประปาบริโภคอย่างทั่วถึงอันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทให้สูงขึ้น

^{1/} กรมชลประทาน กรมอนามัย กรมโยธาธิการ กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท การประปาส่วนภูมิภาค กรป.กลาง ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือประชาชนตามแนวทางพระราชดำริเพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศสร.) และสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

2. ประเด็นปัญหาและข้อจำกัด

การเร่งรัดจัดให้มีน้ำสะอาดในระบบประปาชนบทนั้น มีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งจะต้องเร่งแก้ไข เพื่อให้สามารถดำเนินการก่อสร้างระบบประปาขึ้นได้ ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญ ๆ ได้แก่

2.1 การขาดนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนจากรัฐบาลในอดีต

ที่จะให้การจัดหาน้ำสะอาดเพื่อบริโภคแก่ประชาชนในชนบทอยู่ในลำดับความสำคัญสูงมีผลทำให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการไปตามขีดความสามารถที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร ด้านเทคนิค และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ นอกจากนั้นยังขาดแผนหลักระยะยาว และระยะปานกลาง ทั้งในส่วนกลางและระดับจังหวัด หน่วยปฏิบัติมีการทำงานด้านจัดหา น้ำสะอาด เป็นลักษณะแผนงานปีต่อปี โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน และขาดความต่อเนื่อง การระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาในการนี้ จึงเป็นไปอย่างกระจัดกระจาย

2.2 การดูแลบำรุงรักษาระบบประปาชนบท

รวมทั้งการบริการจัดการหลังการก่อสร้างระบบประปาแล้ว เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ที่ผ่านมารัฐบาลมิได้ให้ความสนใจเท่าที่ควรในเรื่องรูปแบบองค์กร และงบประมาณสนับสนุนในการบำรุงรักษา ตลอดจนการบริหารโครงการให้มีความต่อเนื่อง ประกอบกับประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ทั้งในแง่ความรู้ทางเทคนิคการบริหารจัดการ และการเงิน จึงมีผลให้กิจการประปาชนบทไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต้องหยุดชะงัก หรือมีการจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.3 มาตรการและกลวิธีการเผยแพร่และให้ความรู้แก่ประชาชนในชนบท

ในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการบริโภคน้ำสะอาดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการดื่มและใช้น้ำที่สะอาด แต่ยังมีทัศนคตินิยมในเรื่องรสและกลิ่น จึงทำให้ยังคงใช้บ่อน้ำตื้นสำหรับน้ำดื่มและน้ำใช้เป็นจำนวนมาก

3. แผนเร่งรัดการขยายระบบประปาชนบท

3.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนในชนบทมีน้ำสะอาดใช้อุปโภคบริโภค โดยระบบประปาชนบทอย่างทั่วถึง

3.2 เป้าหมาย

การดำเนินงานในระยะเวลา 10 (2535-2544) จะจัดให้มีระบบประปาในชนบทครอบคลุมร้อยละ 70 ของหมู่บ้านชนบททั่วประเทศ คือ เพื่อขึ้นจากจำนวน 7,659 หมู่บ้านในปี 2532 เป็น 41,152 หมู่บ้านในปี 2544 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 33,493 หมู่บ้าน แยกเป็น

3.2.1 เป้าหมายการสำรวจก่อสร้างประปาชนบท

(1) ช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (2535-2539) จะจัดให้มีการสำรวจก่อสร้างระบบประปาชนบท ครอบคลุมร้อยละ 40 ของจำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้มีระบบประปาชนบทในหมู่บ้านขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เพิ่มขึ้นอีกจำนวน 15,856 หมู่บ้าน

(2) ช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (2540-2544) จะจัดให้มีการสำรวจก่อสร้างระบบประปาชนบทครอบคลุมร้อยละ 70 ของจำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้มีระบบประปาชนบทในหมู่บ้านขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เพิ่มขึ้นอีกจำนวน 17,637 หมู่บ้าน

3.2.2 เป้าหมายการฝึกอบรมบุคลากร

(1) ช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (2535-2539) จะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ดูแลกิจการระบบประปาชนบท จำนวนรวม 31,712 คน (หมู่บ้านละ 2 คน)

(2) ช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (2540-2544) จะจัดให้มีการฝึกอบรมผู้ดูแลกิจการระบบประปาชนบท จำนวนรวม 35,274 คน

3.3 วิธีดำเนินการ

การที่จะเร่งรัดขยายระบบประปาชนบทให้ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งมีปริมาณงานมาก จำเป็นต้องแบ่งการปฏิบัติงานตามโครงการให้หลายหน่วยงาน และกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนงานโครงการ และการจัดสรรทรัพยากร โดยเห็นควรกำหนดกรอบวิธีดำเนินงานไว้ ดังนี้

3.3.1 บทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐ

(1) ให้กรมอนามัย กรมโยธาธิการ และกรมทรัพยากรธรณี เป็นหน่วยงานดำเนินการให้ครบวงจรตั้งแต่ระบบน้ำดิบ การก่อสร้างระบบประปาชนบท การฝึกอบรมผู้รับเหมาในท้องถิ่น และผู้ดูแลกิจการ รวมทั้งการบำรุงรักษาระบบประปา

รูปแบบของระบบประปาชนบทควรเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยขนาดของระบบให้ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำจากแหล่งน้ำที่สามารถนำมาผลิตน้ำประปา และจำนวนผู้ใช้น้ำเป็นเกณฑ์ (รายละเอียดตามภาคผนวก)

(2) ให้การประปาส่วนภูมิภาค เป็นหน่วยงานดำเนินการจัดระบบประปาในชุมชนระดับสุขาภิบาลขึ้นไป สำหรับระบบประปาชนบทนั้น ให้ดำเนินการสนับสนุนทางด้านวิชาการแก่ประชาชนในการบริหาร และบำรุงรักษาและเมื่อกิจการมีขนาดใหญ่ขึ้น ให้การประปาส่วนภูมิภาคพิจารณารับโอนกิจการประปาเข้าเป็นของการประปาส่วนภูมิภาคด้วย

(3) ให้จังหวัด เป็นผู้กำหนดพื้นที่เป้าหมายให้หน่วยปฏิบัติเข้ามารับผิดชอบในการก่อสร้างระบบประปาชนบทให้ชัดเจน และให้องค์กรท้องถิ่นประสานงานกับหน่วยงานปฏิบัติอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การบริหารและการจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดูแล บำรุงรักษาระบบประปาชนบทมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(4) ให้กรมชลประทาน ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำดิบผิวดินและให้กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำดิบใต้ดิน สำหรับกรมโยธาธิการ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และ กรป.กลาง ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำดิบทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ทั้งนี้ ในกรณีที่จะต้องวางท่อ น้ำดิบไปยังพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำดิบใต้ดิน ให้กรมชลประทานและกรมโยธาธิการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการ

(5) ให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นหน่วยงานสนับสนุนในด้านการก่อสร้างและปรับปรุงถนนและไฟฟ้าในบริเวณพื้นที่โครงการให้สอดคล้องกัน

(6) ให้กรมการปกครอง กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย และกรมโยธาธิการ ดูแล จัดเตรียมองค์กรประชาชน เพื่อรองรับการบริหารและการจัดการและบำรุงรักษาระบบประปาชนบท รวมตลอดถึงการณรงค์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของน้ำ และการสุขาภิบาล

3.3.2 บทบาทภาคเอกชน

สนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานสำรวจ ออกแบบก่อสร้าง และการบำรุงรักษา ตลอดจนการฝึกอบรมในรูปแบบการจ้างเหมาเฉพาะงาน หรือจ้างเหมาในลักษณะเบ็ดเสร็จ (Turn Key) ตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ โดยให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่กำกับดูแลให้ครบวงจร

3.3.3 บทบาทขององค์กรท้องถิ่น

ให้องค์กรท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด ทั้งนี้ โดยให้มีองค์กรประสานแผนภายในคณะกรรมการจัดทำแผนจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ประสานแผนปฏิบัติการในระดับท้องถิ่นและแผนนโยบายจากส่วนกลาง และให้องค์กรท้องถิ่นจัดตั้งกองทุนสำหรับบำรุงรักษา โดยใช้เงินรายได้จากค่าน้ำเป็นหลัก

3.3.4 แผนระยะยาวการพัฒนาแหล่งน้ำดิบ

ควรวางแผนระยะยาวเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินในระดับภาค และแหล่งน้ำใต้ดินในระดับจังหวัด โดยพิจารณาการบริหาร และการจัดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำทุกประเภทให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำสำหรับระบบประปาชนบท และให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงอยู่แล้ว เร่งดำเนินการโดยด่วน

4. งบประมาณและวิธีการลงทุน

4.1 งบประมาณ

กำหนดเป้าหมายวงเงินพัฒนาเพื่อการสำรวจ ก่อสร้าง และฝึกอบรม เพื่อเตรียมชุมชนสำหรับระบบประชาชนชนบทในระยะ 10 ปี (2535-2544) คิดเป็นวงเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ 37,300 ล้านบาท จำแนกเป็น

4.1.1 ช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (2535-2539)

กำหนดวงเงินลงทุน 13,800 ล้านบาท คิดเป็นค่าสำรวจก่อสร้าง และฝึกอบรมเฉลี่ย 0.9 ล้านบาท/หมู่บ้าน (หมู่บ้านขนาดใหญ่ 1.6 ล้านบาท ขนาดกลาง 0.7 ล้านบาท ขนาดเล็ก 0.3 ล้านบาท)

4.1.2 ช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (2540-2544)

กำหนดวงเงินลงทุน 23,500 ล้านบาท คิดเป็นค่าสำรวจก่อสร้าง และฝึกอบรมเฉลี่ย 1.3 ล้านบาท/หมู่บ้าน (หมู่บ้านขนาดใหญ่ 2.4 ล้านบาท ขนาดกลาง 1.1 ล้านบาท ขนาดเล็ก 0.5 ล้านบาท)

(รายละเอียดตามตารางที่ 1)

4.2 วิธีการลงทุน

4.2.1 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

- ในช่วงแผนฯ 6 รัฐได้ลงทุนก่อสร้างระบบประชาชนชนบท โดยเงินอุดหนุนจากงบประมาณปีละ 300 ล้านบาท

- ในช่วงแผนฯ 7 และแผนฯ 8 หากจะดำเนินการก่อสร้างตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รัฐต้องลงทุนเฉลี่ยปีละ 2,760 ล้านบาท และ 4,700 ล้านบาท ตามลำดับ

4.2.2 งบประมาณและแหล่งเงินทุน

ในกรณีที่รัฐไม่สามารถรับภาระให้เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินได้ทั้งหมดควรดำเนินการระดมงบประมาณในด้านอื่น ๆ เช่น งบประมาณจังหวัดของ สส. งบ กสช. และแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศและในประเทศ (เงื่อนไขเงินทุนควรมีลักษณะผ่อนปรน) เป็นต้น

รูปแบบของระบบประปาชนบท ตามแผนเร่งรัดจัดให้มีน้ำสะอาดในชนบท

1. แหล่งน้ำสำหรับระบบประปาชนบท

เห็นสมควรให้ใช้น้ำจากบ่อบาดาลเป็นแหล่งน้ำหลักสำหรับระบบประปาชนบทเนื่องจากมีความเหมาะสมทั้งในแง่ของปริมาณและคุณภาพ ในกรณีที่พื้นที่ใดมีปัญหาด้านแหล่งน้ำได้ดินให้พิจารณาใช้น้ำจากแหล่งน้ำผิวดิน

2. ขนาดของระบบประปา

เห็นสมควรให้แบ่งขนาดของระบบประปา โดยขีดปริมาณน้ำจากบ่อบาดาลที่สามารถนำมาใช้ได้ และจำนวนผู้ใช้น้ำเป็นเกณฑ์ ทั้งนี้ ขนาดของระบบประปาที่เหมาะสมแบ่งได้เป็น 3 ขนาด คือ

- ระบบประปขนาดเล็ก เหมาะสำหรับบ่อบาดาลที่มีปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ไม่น้อยกว่า 2 ลบ.ม./ชม. จำนวนผู้ใช้น้ำไม่เกิน 50 หลังคาเรือน
- ระบบประปขนาดกลาง เหมาะสำหรับบ่อบาดาลที่มีปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ไม่น้อยกว่า 5 ลบ.ม./ชม. จำนวนผู้ใช้น้ำระหว่าง 50-120 หลังคาเรือน
- ระบบประปขนาดใหญ่ เหมาะสำหรับบ่อบาดาลที่มีปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ไม่น้อยกว่า 10 ลบ.ม./ชม. จำนวนผู้ใช้น้ำเกินกว่า 120 หลังคาเรือน

3. องค์ประกอบของระบบประปา

ระบบประปาชนบททั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สามารถจัดรูปแบบการดำเนินงานให้เหมือนกัน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน คือ

1) ระบบน้ำดิบ	ได้แก่ บ่อบาดาล แหล่งน้ำผิวดิน และเครื่องสูบน้ำ ไฟฟ้า
2) ถังกรองน้ำ
และถังน้ำใส	ใช้ในพื้นที่ที่น้ำบาดาลมีสนิมเหล็กเจือปน แต่ในพื้นที่ที่น้ำบาดาลมีความบริสุทธิ์แล้ว ไม่จำเป็นต้องติดตั้งถังกรองน้ำ
3) ถังจ่ายน้ำ	ปัจจุบันมีทางเลือก 2 วิธี คือ

- หอดังสูง หน่วยงานที่ใช้คือ กรมโยธาธิการ และระบบประปาขนาดใหญ่ของกรมอนามัย มีข้อดี คือ สะดวกในการใช้และบำรุงรักษา แต่มีราคาก่อสร้างสูงประมาณ 110,000-600,000 บาทต่อแห่ง
- ถังความดัน หน่วยงานที่ใช้ คือ กรมอนามัยเพื่อระบบประปาขนาดเล็ก และขนาดกลางมีข้อดีคือ ราคาค่าติดตั้งต่ำประมาณ 20,000-30,000 บาทต่อแห่ง

4) ท่อเมนจ่ายน้ำ

เฉพาะเส้นท่อสายหลักพร้อมก็อกสาธารณะให้ครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน

(รูปแบบของระบบประปาตามแผนภาพที่ 1)

4. ราคาค่าก่อสร้าง

- ค่าก่อสร้างระบบประปาชนบทจะแตกต่างกันตามความพร้อมของหมู่บ้านแต่ละแห่ง เช่น ถ้ามีบ่อบาดาลเดิมอยู่แล้วก็ไม่ต้องขุดเจาะใหม่ ทำให้ค่าก่อสร้างลดลง นอกจากนี้ การเลือกรูปแบบของถังจ่ายน้ำก็จะมีผลกระทบต่อราคาค่าก่อสร้างด้วย เพราะถ้าใช้หอดังสูงราคาก่อสร้างจะแพง ในขณะที่การใช้ถังความดันจะทำให้ค่าก่อสร้างลดลง

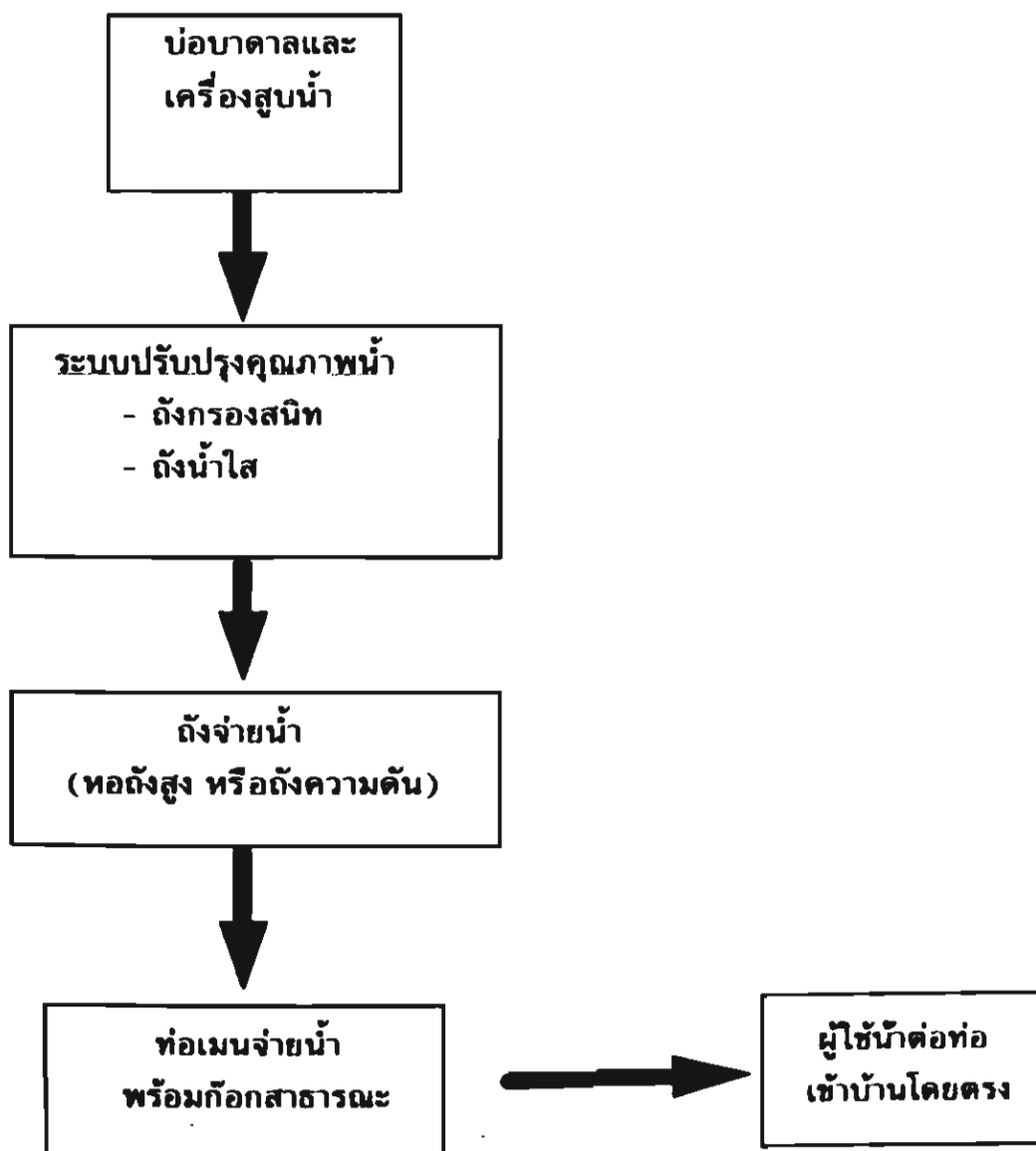
- โดยสรุป ประมาณการราคาค่าก่อสร้างระบบประปาต่อแห่ง ที่จะดำเนินการในช่วงแผนพัฒนา
ฉบับที่ 7 มีวงเงินสูงสุดของแต่ละขนาด ดังนี้

❖ ระบบประปาขนาดเล็ก	แห่งละประมาณ	298,000 บาท
❖ ระบบประปาขนาดกลาง	แห่งละประมาณ	631,000 บาท
❖ ระบบประปาขนาดใหญ่	แห่งละประมาณ	1,410,000 บาท

(รายละเอียดตามตารางที่ 1)

- อนึ่ง สำหรับประมาณการราคาค่าก่อสร้างระบบประปาชนบทที่จะดำเนินการในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 8 นั้น เห็นสมควรให้ปรับราคาเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10 ต่อปี จากราคาในแผนพัฒนาฉบับที่ 7

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบของระบบประปาชนบท

จำนวนหมู่บ้านทั่วประเทศ

ปี	จำนวนหมู่บ้าน	เป้าหมาย 70% ของหมู่บ้านทั้งหมด	หมายเหตุ
34	63,367	44,355	ข้อมูลจริงจากกรมการปกครอง
35	64,312	45,018	ข้อมูลจริงจากกรมการปกครอง
36	65,277	45,694	ข้อมูลจริงจากกรมการปกครอง
37	*65,170	45,619	ข้อมูลจริงจากกรมการปกครอง
38	66,170	46,319	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน
39	67,170	47,019	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน
40	68,170	47,719	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน
41	69,170	48,419	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน
42	70,170	49,119	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน
43	71,170	49,819	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน
44	72,170	50,519	ประมาณการกรมการปกครอง คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละ 1,000 หมู่บ้าน

* จำนวนหมู่บ้านลดลงจากปี 2536 เพราะยุบบางหมู่บ้าน และขยายเขตเทศบาล จึงทำให้จำนวนหมู่บ้านลดลง

สำนักนโยบายและสารสนเทศการงานงบประมาณ
ส่วนวิเคราะห์และประสานแผนงาน กลุ่มงานที่ 3
30 มกราคม 2539

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กองประสานนโยบายและแผน โทร. 2800389

ที่ นร 0206/1301/ด. วันที่ 20 กรกฎาคม 2537

เรื่อง แผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปา

เรียน รองนายกรัฐมนตรี (นายศุภชัย พานิชภักดิ์)

1. ข้อเสนอ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขอให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปา ตามข้อ 3.1

2. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2537 มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับไปประสานการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับแผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดด้วยระบบประปาชนบทตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 และฉบับที่ 8 เพื่อให้เป้าหมายการดำเนินงานที่กำหนดไว้ตามแผนงานมีความสอดคล้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของพื้นที่

3. ข้อเท็จจริง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานว่า

3.1 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานงบประมาณ กรมโยธาธิการ กรมอนามัย กรมทรัพยากรธรณี สำนักงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเป้าหมายการดำเนินงานแล้ว มีความเห็น ดังนี้

3.1.1 เป้าหมายการดำเนินงานก่อสร้างระบบประปาชนบทที่กำหนดไว้ตามแผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาโดยเฉลี่ยประมาณ 3,300 หมู่บ้าน/ปี ในระยะเวลา 10 ปี นับว่าเหมาะสมและเป็นไปตามขีดความสามารถของหน่วยงานรับผิดชอบ สามารถใช้เป็นการรอบในการดำเนินงานต่อไปได้

3.1.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานล่าช้า รวมทั้งเพื่อประสานแผนงานโครงการก่อสร้างระบบประปาชนบทของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องความมอบหมายให้สำนักงานงบประมาณเป็นหน่วยงานประสานการดำเนินงานให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี ซึ่งควรจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ระบุเป้าหมายการดำเนินงานเป็นจำนวนโครงการ ระบุพื้นที่เป้าหมาย และหน่วยงานรับผิดชอบให้ชัดเจน รวมทั้งอุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการและบำรุงรักษา

3.1.3 การปรับปรุงแผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาในระยะยาว หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงแล้ว ควรให้ผลการประเมินผลการดำเนินงานก่อสร้างระบบประปาที่ผ่านมา ผลการศึกษารูปแบบมาตรฐาน และราคามาตรฐานกลางของระบบประปาชนบทซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการโดยสำนักงานงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมิน และผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแผนงานเร่งรัดจัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาต่อไป

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ _____
ที่ _____ วันที่ _____
เรื่อง แผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปา

- 2 -

3.2 สำนักงบประมาณพิจารณาแล้ว เห็นด้วยในหลักการในเรื่องของเป้าหมายการดำเนินการ การจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี การปรับปรุงแผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปา และการมอบหมายให้สำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานประสานการดำเนินงานให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีตามแผนเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาดังกล่าว

4. มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2520 ว่า เรื่องที่ไม่ใช่นโยบายหรือไม่ใช่เรื่องสำคัญ และมีระเบียบปฏิบัติปกติอยู่แล้ว ให้นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับมอบหมายให้สั่งหรือปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติไปได้ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

5. ความเห็น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พิจารณาเรื่องนี้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ประกอบกับสำนักงบประมาณได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว เห็นด้วยในหลักการ จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการแผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2520

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติตามข้อ 5

(นายวิษณุ เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ นร 0206/9997

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

5 สิงหาคม 2537

เรื่อง แผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานงบประมาณ ที่ นร 0104/28854 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2537

ตามที่ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง แผนงานเร่งรัดหาน้ำสะอาดในชนบทด้วยระบบประปาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้น

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2537 อนุมัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกำธร จันทรแสง)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองประสานนโยบายและแผน

โทร. 2800389

โทรสาร 2801901

ตารางที่ 1 แสดงวงเงินลงทุนรายปีสำหรับค่าก่อสร้าง และค่าฝึกอบรมของ แผนเร่งรัดจัดให้มีน้ำสะอาดในระบบประปาชุมชน

	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (2535-2539)						แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (2540-2541)					
	2535	2536	2537	2538	2539	รวม	2540	2541	2542	2543	2544	รวม
1. เป้าหมาย	3,102	3,154	3,200	3,200	3,200	15,856	3,500	3,500	3,500	3,500	3,637	17,637
2. งบประมาณ (ล้านบาท)	2,700	2,730	2,790	2,790	2,790	13,800	4,660	4,660	4,660	4,660	4,860	23,500
2.1 ค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)	2,420	2,450	2,510	2,510	2,510	12,400	4,240	4,240	4,240	4,240	4,440	21,400
2.2 ค่าฝึกอบรม การวิจัย และประชาสัมพันธ์ (ล้านบาท)	280	280	280	280	280	1,400	420	420	420	420	420	2,100

หมายเหตุ ราคาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 เพิ่มขึ้นจากราคาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ประมาณร้อยละ 60

	รายการ	ราคา/แห่ง	รายการ	ราคา/แห่ง	รายการ	ราคา/แห่ง
1. แหล่งน้ำดิบ	บ่อน้ำบาดาล ท่อ 4" ปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ 2 ม. ³ /ชม. พร้อมเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า และอุปกรณ์ครบชุด	105,000	บ่อน้ำบาดาล ท่อ 6" ปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ 5 ม. ³ /ชม. พร้อมเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า และอุปกรณ์ครบชุด	140,000	บ่อน้ำบาดาล ท่อ 6" ปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ 10 ม. ³ /ชม. พร้อมเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า และอุปกรณ์ครบชุด	260,000
2. ถังกรองสนิมเหล็ก และถังน้ำใส	ถังกรองสนิมเหล็กพร้อมถังน้ำใส	50,000	ถังกรองสนิมเหล็กพร้อมถังน้ำใส	260,000	ถังกรองสนิมเหล็กพร้อมถังน้ำใส	350,000
3. ถังจ่ายน้ำ	หอดังสูง	113,000	หอดังสูง	81,000	หอดังสูง	600,000
4. ท่อเมนจ่ายน้ำ		30,000		50,000		200,000
รวม		298,000		631,000		1,410,000

เป้าหมายและการดำเนินงานของโครงการเร่งรัดจัดให้มีน้ำสะอาดในชนบท

ปี	ในร่าง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (2535-2539) (หมู่บ้าน)	ตามแผนการ ดำเนินงานของ 5 หน่วยงาน (2535-2539) (แห่ง)	กรมโยธาธิการ		กรมอนามัย		รพช.		กรมทรัพยากรธรณี		การประปาส่วนภูมิภาค		รวมการ ดำเนินงาน
			แผน (แห่ง)	ดำเนินงาน แห่ง	แผน (แห่ง)	ดำเนินงาน แห่ง	แผน (แห่ง)	ดำเนินงาน แห่ง	แผน (แห่ง)	ดำเนินงาน แห่ง	แผน (แห่ง)	ดำเนินงาน แห่ง	
2535	3,102	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,780
2536	3,154	4,245	1,273	1,273	425	425	-	-	981	981	364	101	3,653
2537	3,200	3,855	1,575	1,575	400	-	675	675	1,000	1,000	206	3	5,306
2538	3,200	6,706	2,000	2,000	400	-	1,500	1,500	1,200	1,200	206	206	
2539	3,200	9,098											
รวม	15,856	23,904	5,048	4,848	1,225	425	2,175	2,175	3,181	3,181	776	310	11,846

หมายเหตุ 1. ข้อมูลกรมโยธาฯ ได้จากกรมฯ

2. ข้อมูลกรมอนามัย จากเอกสารขาว-แดง (แผน)

3. ข้อมูล รพช. ได้จากเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ฯ

4. ข้อมูลกรมทรัพยากรธรณี ได้จากกรมฯ

5. ข้อมูลการประปาส่วนภูมิภาค ได้จากเอกสารขาว-แดง

6. ปี 38 คือ ข้อมูลที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ โยธาธิการและกรมทรัพยากรธรณี ได้จากกรมฯ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การงบประมาณ กองวิเคราะห์และประสานแผนงาน กลุ่มที่ 3 30 มกราคม 2538

ภาคผนวก ค

ร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ
พ.ศ.

หลักการ
ให้มีกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันสถานการณ์เกี่ยวกับน้ำได้มีปัญหาก่อขึ้นเป็นอันมาก ทั้งในด้านภาวะขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ภาวน้ำท่วมในฤดูฝน ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำต่าง ๆ ตลอดจนการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมทำให้คุณภาพของน้ำเสียไปไม่อาจใช้ประโยชน์ได้ และบางกรณีก็ก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อบุคคล สัตว์ พืช และทรัพยากรอื่นอีกด้วยจึงสมควรมีมาตรการควบคุมและบริหารแหล่งน้ำ ที่ดินที่ต่อเนื่องกับแหล่งน้ำ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่เกี่ยวข้อง และสมควรให้มีองค์กรบริหารการใช้น้ำในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อวางนโยบายและกำกับดูแลการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐให้เป็นไปโดยเหมาะสม ตลอดจนการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วม การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐ การกำหนดความรับผิดชอบในทางแพ่ง ค่าปรับในทางปกครองและโทษอาญาให้เหมาะสมเพื่อให้การจัดการน้ำสามารถสนองตอบความต้องการใช้น้ำของประเทศได้โดยถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างที่แก้ไขหลังจากการสัมมนาครั้งที่ 2 ณ ดิگสันติโมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2536 ตามข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิชานิติศาสตร์และหน่วยงานต่าง ๆ ตามที่คณะทำงานเห็นสมควรปรับปรุงเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ร่าง
พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ
พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“น้ำ” หมายความว่า น้ำบนผิวดิน น้ำใต้ดิน น้ำในทะเลอาณาเขต และน้ำในบรรยากาศ

“ทรัพยากรน้ำของรัฐ” หมายความว่า

- (1) น้ำในบรรยากาศ
- (2) น้ำบนผิวดินที่ไหลตามธรรมชาติ
- (3) น้ำใต้ดิน
- (4) แหล่งน้ำของรัฐหรือแหล่งน้ำระหว่างประเทศที่ประเทศไทยอาจนำมาใช้ประโยชน์ได้
- (5) แหล่งต้นน้ำลำธาร

และให้หมายความรวมถึงสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตซึ่งอยู่ในน้ำ แหล่งน้ำหรือแหล่งต้นน้ำลำธารดังกล่าว -

“องค์กรผู้ใช้น้ำ” หมายความว่า สมาคมหรือสหกรณ์หรือองค์กรเอกชนอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่มีเหตุอันควร นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนก็ได้

หมวด 1 แหล่งน้ำของรัฐ

มาตรา 5 แหล่งน้ำของรัฐ ประกอบด้วย

(1) แหล่งน้ำสาธารณะ ได้แก่ แหล่งน้ำของรัฐที่ให้ประชาชนใช้หรือสงวนไว้ให้ประชาชนใช้หรือโดยสภาพประชาชนอาจใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(2) แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ได้แก่ แหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างขึ้นและ การใช้สอยเป็นไปเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐโดยตรง หรืออยู่ในการปกครองดูแลและควบคุมโดยตรงของหน่วยงานของรัฐให้แหล่งน้ำของรัฐเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

มาตรา 6 แหล่งน้ำดังต่อไปนี้เป็นแหล่งน้ำสาธารณะ

(1) แม่น้ำ ลำคลอง ทางน้ำ บึง แหล่งน้ำใต้ดิน ทะเลสาบ ทะเลอาณาเขต และแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ

(2) แหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน
แหล่งน้ำสาธารณะตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึง

(1) ที่ดินที่อยู่ใต้แหล่งน้ำตามวรรคหนึ่ง (1) หรือ (2) และในกรณีที่มีน้ำขึ้นลงให้ถือจุดสูงสุดที่น้ำขึ้นถึงในหน้าน้ำปกติเป็นเกณฑ์

(2) ที่ดินรกร้างว่างเปล่าริมแหล่งน้ำตามวรรคหนึ่ง (1) หรือ (2) ที่อยู่ถัดจากที่ดินตาม (1) ของวรรคนี้ ในขณะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นเขตสงวนเพื่อการใช้สอยแหล่งน้ำตามความเหมาะสมของสภาพแหล่งน้ำนั้น

มาตรา 7 ให้รัฐมีอำนาจพัฒนาแหล่งน้ำสาธารณะโดยเปลี่ยนแปลงรูปร่างของแหล่งน้ำหรือขยายพื้นที่ของแหล่งน้ำได้ แต่ถ้าเป็นการลดพื้นที่หรือให้เลิกใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะต้องดำเนินการเพิกถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรน้ำของรัฐ รัฐ

มนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้แหล่งน้ำสาธารณะที่รัฐพัฒนาขึ้น แห่งใดเป็นแหล่งน้ำรับผิชอบในการควบคุมดูแลแหล่งน้ำดังกล่าวด้วย ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิชอบตามวรรคสอง มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดหลักเกณฑ์การเข้าใช้สอยแหล่งน้ำนั้นตามที่เห็นสมควรได้

หมวด 2 สิทธิในน้ำ

มาตรา 8 บุคคลไม่ว่าจะมีที่ดินติดต่อกับแหล่งน้ำสาธารณะหรือไม่มีสิทธินำน้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะในปริมาณพอสมควรแก่ความจำเป็นมาใช้ได้เท่าที่ไม่เป็นเหตุเสื่อมเสียแก่บุคคลอื่นซึ่งอาจใช้น้ำนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือมีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 9 ในกรณีที่บุคคลใดเก็บกักน้ำไว้ตามความจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือตามกฎหมายอื่น ถ้าเกิดภาวะขาดแคลนน้ำในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือหลายท้องที่ รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งให้บุคคล ซึ่งเก็บกักน้ำไว้ตามความจำเป็นดังกล่าวต้องเปลี่ยนน้ำเพื่อประโยชน์สาธารณะตามปริมาณและวิธีการที่กำหนดในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้เก็บกักน้ำดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามความเป็นธรรมจากการที่ต้องสูญเสียน้ำที่เก็บกักไว้ แต่ถ้าบุคคลใดเก็บกักน้ำไว้เกินกว่าความจำเป็น ให้รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรเพื่อนำน้ำส่วนที่เกินมาใช้สอยเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยผู้นั้นจะเรียกกรองค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายใด ๆ มิได้

หมวด 3 การบริหารทรัพยากรน้ำของรัฐ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา 10 ให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รองเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมชลประทาน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคนเป็นกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้และมีผลงานหรือประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ และให้พยายามแต่งตั้งจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำของรัฐจำนวนหนึ่งด้วย

มาตรา 11 ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอนโยบายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

(2) เสนอแนะ กลั่นกรอง และประสานแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายตาม (1) และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดงบประมาณแผ่นดิน

(3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(4) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(5) มีมติในการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ

ปฏิบัติตามมาตรา 23

(6) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนตามควรแก่กรณี

(7) กำหนดแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้คณะกรรมการลุ่มน้ำนำไปพิจารณาในการจัดสรรน้ำ

(8) กำหนดแนวทาง ติดตามและสอดส่องดูแลการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมของคณะกรรมการลุ่มน้ำต่าง ๆ

(9) รวบรวมและให้บริการด้านข้อมูลและข้อสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือที่กฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 12 การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเรื่องใด จะต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ให้สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอเรื่องนั้นโดยตรง ต่อรัฐมนตรีผู้ควบคุมบังคับบัญชา

มาตรา 13 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสองปีนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดออกจากตำแหน่งโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพโดยการจับสลากเป็นการออกตามวาระ และให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่าจำนวนที่ต้องออกไปเข้าแทนที่ เมื่อครบสี่ปีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิส่วนที่เหลือจากการจับสลากต้องพ้นจากตำแหน่งและจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเท่าที่ต้องออกไปเข้ามาแทนที่ต่อไปทุกสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ต้องออกตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก

มาตรา 14 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 13 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่อง ไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 15 ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา 14 ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 16 การที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดในมาตรา 10 และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ครบนั้น ไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในระหว่างนั้น

มาตรา 17 การประชุมของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม แม้ว่าในขณะนั้นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่ครบจำนวนที่กำหนดในมาตรา 10 ก็ตามให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ

การและรองประธานกรรมการไม่มีประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 18 ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมายก็ได้ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดองค์ประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการได้ตามความเหมาะสม

มาตรา 19 ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมายมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ออัยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรา 20 ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละเขตลุ่มน้ำที่กำหนด โดยคำนึงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแหล่งน้ำ การใช้น้ำ และขอบเขตความรับผิดชอบที่เหมาะสม ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติอาจเปลี่ยนแปลงเขตลุ่มน้ำ รวมเขตลุ่มน้ำเข้าด้วยกัน หรือยกเลิกเขตลุ่มน้ำใดตามที่กำหนดไว้นั้นก็ได้ การแต่งตั้งกรรมการลุ่มน้ำให้คัดเลือกจากบุคคลผู้ที่ปฏิบัติงานหรืออยู่อาศัยในเขตลุ่มน้ำนั้นเป็นจำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน โดยเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และมีผลงานหรือประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ และให้พยายามแต่งตั้งจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำของรัฐจำนวนหนึ่งด้วย สำหรับประธานกรรมการลุ่มน้ำจะต้องเป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ

มาตรา 21 กรรมการลุ่มน้ำมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก

ในกรณีที่กรรมการลุ่มน้ำดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการลุ่มน้ำขึ้นใหม่ ให้กรรมการลุ่มน้ำซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการลุ่มน้ำขึ้นใหม่ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดองค์ประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำได้ตามความเหมาะสม

ให้นำความในมาตรา 14 มาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 19 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 22 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(2) เสนอแนะหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อวางแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐในเขตลุ่มน้ำ

(3) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณา

(4) ให้ข้อคิดเห็นต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเกี่ยวกับแผนงานและโครงการในการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐของหน่วยงานต่าง ๆ

(5) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

(6) ให้คำปรึกษา แนะนำและสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(7) พิจารณาจำนวนการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การจัดสรรน้ำดำเนินไปโดยเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามหมวด 4 การจัดสรรน้ำ

(8) ขอข้อเท็จจริงในการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้กำหนดแนวทางสำหรับการดำเนินการไว้เช่นใดตามมาตรา 11 (6) ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำดำเนินการตามนั้น

มาตรา 23 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการขัดแย้งกันหรือไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้นได้ ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวคณะกรรมการลุ่มน้ำจะเสนอให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติพิจารณาและมีมติต่อไปก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีมติเป็นเช่นใดแล้วให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนั้น แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐใดไม่เห็นชอบกับมติของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติดังกล่าว หน่วยงานของรัฐอาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อชี้ขาดได้ แต่ทั้งนี้ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา 24 ในกรณีที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเห็นควร ให้มีการดำเนินการร่วมกันเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่คาบเกี่ยวกันระหว่างคณะกรรมการลุ่มน้ำตั้งแต่สองลุ่มน้ำขึ้นไป คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำพิเศษขึ้นดำเนินการก็ได้ ในการนี้ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนดเรื่องที่จะให้คณะกรรมการลุ่มน้ำพิเศษดำเนินการ และเขตท้องที่ที่จะให้ดำเนินการร่วมกันด้วย และในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติอาจเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกเรื่องที่กำหนดให้ดำเนินการหรือเขตท้องที่ดังกล่าวก็ได้ คณะกรรมการลุ่มน้ำพิเศษประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติแต่งตั้งจากบุคคลที่เห็นสมควร และกรรมการอีกไม่เกินยี่สิบคนซึ่งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติแต่งตั้งจากกรรมการในคณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละแห่งในจำนวนที่เท่ากัน ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำพิเศษมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการลุ่มน้ำตามมาตรา 22 ในส่วนที่จะต้องมีการดำเนินการคาบเกี่ยวระหว่างลุ่มน้ำ และตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำพิเศษมีอำนาจกำหนดให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำแห่งใดเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ธุรการให้กับคณะกรรมการลุ่มน้ำพิเศษได้

มาตรา 25 คณะกรรมการลุ่มน้ำแห่งหนึ่งอาจขอความร่วมมือจากคณะกรรมการลุ่มน้ำอีกแห่งหนึ่งเพื่อให้ดำเนินการหรือละเว้นการดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรน้ำของรัฐก็ได้ ถ้ามีข้อขัดแย้งกันหรือไม่อาจตกลงกันได้ คณะกรรมการลุ่มน้ำแห่งหนึ่งแห่งใดจะเสนอปัญหาต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อชี้ขาดก็ได้ และเมื่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นประการใดแล้วให้คณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้องปฏิบัติไปตามนั้น

มาตรา 26 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในเขตท้องที่ที่กำหนดในเขตลุ่มน้ำที่ตนรับผิดชอบได้ตามที่เห็นสมควร และอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอื่นเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมายก็ได้

มาตรา 27 คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคให้มีจำนวนอนุกรรมการตามความเหมาะสมโดยประกอบด้วยข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งปฏิบัติงานในเขตลุ่มน้ำหนึ่งคนเป็นประธาน และข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจกับผู้แทนผู้ใช้น้ำในเขตท้องที่ที่กำหนดตามมาตรา 26 เป็นจำนวนเท่ากัน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีผลงานหรือประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐจะต้องมิใช่ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐตามจำนวนที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินกว่าจำนวนผู้แทนผู้ใช้น้ำเป็นอนุกรรมการหลักเกณฑ์และวิธีการการเลือกผู้แทนผู้ใช้น้ำตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด และในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำขึ้นในบริเวณใดแล้ว ในการแต่งตั้งผู้แทนผู้ใช้น้ำให้

พยายามจัดให้องค์กรผู้ใช้น้ำนั้นมีส่วนในการเสนอหรือเลือกตั้งเพื่อเป็นผู้แทนผู้ใช้น้ำในคณะกรรมการดังกล่าว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดองค์ประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม และให้นำความในมาตรา 21 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ
- (2) ประสานการปฏิบัติงานและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐระหว่างหน่วยงานของรัฐและระหว่างหน่วยงานของรัฐกับผู้ใช้น้ำ
- (3) พิจารณาความต้องการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำ
- (4) ให้ข้อเท็จจริงและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย

ในกรณีที่คณะกรรมการลุ่มน้ำได้กำหนดแนวทางสำหรับการดำเนินการไว้เช่นใด ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคดำเนินการตามนั้น

ส่วนที่ 3

หน่วยงานบริหารทรัพยากรน้ำของรัฐ

มาตรา 29 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรีโดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่ธุรการให้แก่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และประสานงานกับหน่วยงานธุรการต่าง ๆ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาค และคณะกรรมการของคณะกรรมการดังกล่าว
- (2) รวบรวมข้อมูลและข้อสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐในประเทศและระหว่างประเทศประเมินความต้องการใช้น้ำเพื่อการต่าง ๆ และความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว รวมทั้งประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

(3) จัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(4) เสนอแนะแนวทางการวางแผนเพื่อการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(5) ศึกษาปัญหาและข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐแล้วเสนอแนะวิธีการแก้ไขต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(6) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตามนโยบายอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐ ตามระยะเวลาหรือตามคำสั่งของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(7) พิจารณาและเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(8) ส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ

(9) ดำเนินการใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(10) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อาจขอให้กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานของรัฐ จัดส่งเอกสารหรือรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำของรัฐเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็นหรือคำแนะนำได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา 30 ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีหน้าที่ควบคุมและดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา 31 หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคจะเป็นหน่วยงานประจำพื้นที่ของสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

ส่วนที่ 4

องค์กรผู้ใช้น้ำ

มาตรา 32 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้ใช้น้ำในการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ และการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ ในกรณีที่มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามวรรคหนึ่งขึ้นแล้ว ถ้าผู้ที่อยู่อาศัยติดต่อในบริเวณเดียวกันและสามารถใช้น้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะเดียวกันได้ ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิก องค์กรผู้ใช้น้ำดังกล่าวจะปฏิเสธการรับผู้นั้นเข้าเป็นสมาชิกมิได้

มาตรา 33 ในกรณีที่คณะกรรมการลุ่มน้ำเห็นว่าการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำกรณีใดเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความไม่เหมาะสมกับการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้ หรือการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำของรัฐ ถ้าองค์กรผู้ใช้น้ำนั้นจะมีการจัดตั้งหรือได้จัดตั้งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย คณะกรรมการลุ่มน้ำจะมีคำสั่งห้ามมิให้จัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ หรือมีคำสั่งให้ยุบเลิกองค์กรผู้ใช้น้ำได้ แล้วแจ้งให้นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบเพื่อให้ปฏิเสธการจดทะเบียนหรือเพิกถอนทะเบียน แล้วแต่กรณี

หมวด 4

การจัดสรรน้ำ

มาตรา 34 ในยามปกติให้คณะกรรมการลุ่มน้ำพิจารณากำหนดประมาณการจัดส่วนการใช้น้ำของกิจการแต่ละประเภทในเขตลุ่มน้ำเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางในการควบคุมดูแลการใช้น้ำให้เหมาะสมแก่กิจการและลักษณะแห่งท้องที่

มาตรา 35 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายอื่น ในกรณีที่อาจจะเกิดภาวะการขาดแคลนน้ำ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตขาดแคลนน้ำเพื่อดำเนินการกำหนดให้กิจการใดสามารถใช้น้ำได้ในปริมาณเพียงใด เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมายจัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้น้ำเพื่อทราบความต้องการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำในเขตนั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อได้รับฟังข้อคิดเห็นของผู้ใช้น้ำตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำหรือคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย นำข้อคิดเห็นของผู้ใช้น้ำตามวรรคสองมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดการแบ่งปันน้ำสำหรับกิจการต่าง ๆ ในเขตขาดแคลนนํานั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและให้ผู้ใช้น้ำต้อง

เสียหายน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การแบ่งปันน้ำตามวรรคสามให้ทำเป็นประกาศปิดไว้ในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่ายในเขตขาดแคลนน้ำตามจำนวนที่เหมาะสม เมื่อภาวะการขาดแคลนน้ำได้พ้นไปแล้ว ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ยกเลิกเขตขาดแคลนน้ำ

มาตรา 36 ในการแบ่งปันน้ำตามมาตรา 35 ถ้าผู้ใช้น้ำรายใดไม่ประสงค์จะใช้น้ำตามสัดส่วนที่ตนได้รับและมีผู้ใช้น้ำรายอื่นประสงค์จะได้สัดส่วนของน้ำไปใช้เพิ่มเติม ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำหรือ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมายมีอำนาจวางหลักเกณฑ์ให้ผู้ใช้น้ำที่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติมขึ้นต้องชำระค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไม่ประสงค์จะใช้น้ำตามที่เห็นว่าเหมาะสมได้

มาตรา 37 เมื่อได้มีประกาศการแบ่งปันน้ำแล้ว ผู้ใช้น้ำผู้ใดฝ่าฝืนใช้น้ำเกินสัดส่วนที่ตนมีสิทธิ ต้องเสียค่าปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าเป็นกรณีที่อยู่จำนวนน้ำที่ใช้เกินไปและถ้าจำนวนสามเท่าของมูลค่านั้นสูงกว่าหนึ่งหมื่นบาทผู้นั้นต้องเสียค่าปรับทางปกครองตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงจำนวนสามเท่าของมูลค่านั้น มูลค่าน้ำตามวรรคหนึ่งให้คำนวณตามอัตราค่าน้ำประปาที่ใช้ อยู่ในบริเวณท้องที่ที่ใกล้ที่สุด

มาตรา 38 เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการอนุรักษ์ การพัฒนา การใช้หรือ การดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับน้ำในบรรยากาศ น้ำบนผิวดินที่ไหลตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำ สาธารณะ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การชักน้ำ การนำ น้ำมาใช้ประโยชน์ การเก็บกักน้ำหรือการใช้น้ำเพื่อกิจการใดต้องได้รับอนุญาตการใช้น้ำ ในกรณีดังกล่าวจะกำหนดให้มีการเก็บค่าใช้น้ำด้วยก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ปิดไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน ที่ทำการของราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และชุมชนสาธารณะ หรือสถานที่อื่นที่บุคคลที่เกี่ยวข้องอาจเห็นได้ง่ายตามจำนวนที่เหมาะสมด้วย

มาตรา 39 เมื่อได้มีประกาศตามมาตรา 38 แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดใช้น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก พนักงานเจ้าหน้าที่ สำหรับผู้ที่ใช้น้ำเพื่อกิจการดังกล่าวอยู่แล้วก่อนประกาศตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ ถ้าได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศดังกล่าวใช้บังคับ ให้ผู้นั้นใช้น้ำเพื่อกิจ การนั้นไปพลางก่อนได้ จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การอนุญาต และอายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ใบอนุญาตให้ใช้ได้เฉพาะการ ใช้น้ำเพื่อกิจการที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา 40 ในการออกใบอนุญาตพนักงานเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขการใช้น้ำที่ผู้ได้รับใบ อนุญาตจะต้องปฏิบัติไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้ การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดในเรื่อง เกี่ยวกับปริมาณน้ำสูงสุดที่จะอนุญาตให้มีการใช้หรือเก็บกักน้ำไว้เพื่อใช้ กำหนดเวลาที่จะนำน้ำจาก

แหล่งน้ำสาธารณะขึ้นมาใช้ได้ บริเวณที่จะให้น้ำขึ้นมาได้ สถานที่เก็บกักน้ำ และบริเวณที่จะใช้น้ำตลอดจนเงื่อนไขอื่นอันจำเป็นแก่การควบคุมปริมาณและคุณภาพของน้ำ

มาตรา 41 ในกรณีที่ประกาศของคณะกรรมการลุ่มน้ำตามมาตรา 38 มีการกำหนดให้เรียกเก็บค่าใช้น้ำ ให้อัตราค่าใช้น้ำและหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเรียกเก็บ หรือลดหย่อนหรือยกเว้นค่าใช้น้ำ เป็นไปตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ จะกำหนดให้แตกต่างกันตามท้องที่ที่มีการใช้น้ำ กิจกรรมที่มีการใช้น้ำ และวัตถุประสงค์ของการใช้น้ำก็ได้

ในกรณีที่องค์กรผู้ใช้น้ำที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา 32 เป็นผู้ขออนุญาตใช้น้ำเพื่อประโยชน์ของสมาชิก และเป็นผู้รับผิดชอบในการเสียค่าใช้น้ำ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดส่วนลดอัตราค่าใช้น้ำที่องค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องเสียเป็นพิเศษได้ โดยให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการจัดเก็บค่าน้ำหากรัฐจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเองประกอบด้วย

มาตรา 42 ใบอนุญาตที่ออกไปแล้วนั้น ถ้าต่อมากฎหมายหรือพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป หรือมีเหตุสำคัญเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

มาตรา 43 เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและควบคุมการใช้น้ำให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องติดตั้งเครื่องควบคุมปริมาณน้ำที่ใช้ และการเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด

มาตรา 44 ในกรณีที่ประกาศตามมาตรา 38 มีการกำหนดให้เรียกเก็บค่าใช้น้ำ ผู้ใดฝ่าฝืนใช้น้ำโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือใช้น้ำในระหว่างมีคำสั่งห้ามมิให้ใช้น้ำ หรือในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะต้องเสียค่าปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าเป็นกรณีที่รู้จำนวนน้ำที่ใช้เกินไป และถ้าจำนวนสามเท่าของมูลค่าน้ำนั้นสูงกว่าหนึ่งหมื่นบาท ผู้นั้นต้องเสียค่าปรับทางปกครองตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงจำนวนสามเท่าของอัตราค่าใช้น้ำที่กำหนดสำหรับการใช้น้ำเพื่อกิจกรานั้น

ในกรณีที่ประกาศตามมาตรา 38 มิได้กำหนดให้เรียกเก็บค่าใช้น้ำ ผู้ใดฝ่าฝืนใช้น้ำโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือใช้น้ำในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะต้องเสียค่าปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าเป็นกรณีที่รู้จำนวนน้ำที่ใช้เกินไปและถ้าจำนวนสามเท่าของมูลค่าน้ำนั้นสูงกว่าหนึ่งหมื่นบาท ผู้นั้นต้องเสียค่าปรับทางปกครองตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงจำนวนสามเท่าของมูลค่าน้ำนั้น

มูลค่าน้ำตามวรรคสองให้คำนวณตามอัตราค่าน้ำประปาในบริเวณท้องที่ที่ใกล้ที่สุด

ในกรณีที่มีการร้องต่อศาลเพื่อพิจารณาความถูกต้องของคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเพื่อบังคับชำระค่าปรับทางปกครอง ถ้ายังคงมีการฝ่าฝืนใช้น้ำในระหว่างนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะร้อง

ขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งจับกุมและกักขังบุคคลซึ่งฝ่าฝืนก็ได้ โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 45 ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ชำระค่าใช้น้ำภายในเวลาที่กำหนด จะต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบต่อปีของจำนวนค่าใช้น้ำที่จะต้องชำระ และในกรณีมีเหตุอันควรต้องเร่งรัด พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นใช้น้ำจนกว่าจะเสียค่าใช้น้ำและเงินเพิ่มครบจำนวนก็ได้

มาตรา 46 เมื่อปรากฏต่อผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสองเดือน และถ้าเป็นกรณีสำคัญจะส่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีคำเตือนให้บุคคลนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องก่อนที่จะมีคำสั่งก็ได้ตามควรแก่พฤติการณ์

หมวด 5

การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

มาตรา 47 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นไว้เป็นการล่วงหน้า โดยให้จัดทำเป็นแผนเพื่อเตรียมการรองรับทั้งกรณี ปกติซึ่งสามารถคาดหมายได้ว่าจะเกิดภาวะน้ำท่วมในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเป็นประจำ และกรณีฉุกเฉินที่มีน้ำท่วมเกิดขึ้นโดยฉับพลัน

แผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดเตรียมข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ วิธีการระบายน้ำที่รวดเร็วและถูกต้องตามหลักวิชาการให้น้ำระบายไปตามแนวทางที่กำหนด วิธีการกักเก็บน้ำเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป การประสานงานกับผู้รับผิดชอบการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือหน่วยงานอื่นเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อาจได้รับภัยพิบัติจากน้ำท่วม

ในการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนในเขตลุ่มน้ำตามความเหมาะสม

เมื่อคณะกรรมการลุ่มน้ำได้กำหนดแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมขึ้นแล้ว ให้จัดส่งแผนดังกล่าวไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ ในการนี้ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่จัดสร้างหรือเตรียมอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมรวมทั้งบำรุงรักษาสังก่อสร้างหรืออุปกรณ์นั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว และถ้าไม่มีการดำเนินการ

การตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนด คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติอาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดต่อไปได้

มาตรา 48 ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำควบคุมดูแลการดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทบพวนแผนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งตรวจตราดูแลสิ่งก่อสร้างหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะดำเนินการได้เมื่อเกิดภาวะน้ำท่วม

มาตรา 49 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินของบุคคลใด ๆ เพื่อทำการสำรวจตรวจสอบ หรือเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ในการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจทำลายสิ่งกีดขวางหรือตัดฟันต้นไม้ ขุดดิน ปิดกั้นแนวเขตที่ดิน รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างซึ่งมิใช่เป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของบุคคลใด ๆ หรือดำเนินการอื่นใดเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ แต่ต้องชดเชยค่าเสียหายแก่บุคคลนั้นตามความเป็นธรรม

มาตรา 50 ในกรณีที่มีความจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้ที่ดินของบุคคลใด ๆ เพื่อก่อสร้าง วางสิ่งของ สืบน้ำหรือระบายน้ำผ่านที่ดิน หรือติดตั้งอุปกรณ์ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือแสดงวัตถุประสงค์และลักษณะของการใช้ที่ดินและวันเวลาที่จะใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งนี้ต้องให้เจ้าของหรือผู้ปกครองที่ดินทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ ในกรณีฉุกเฉินเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะจากน้ำท่วม เมื่อได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าใช้ที่ดินเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าในการดำเนินการตามมาตรา 51 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดค่าทดแทนอันเป็นธรรมในการใช้ที่ดินนั้นจ่ายให้แก่เจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองที่ดินด้วย

มาตรา 51 การที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในที่ดินของบุคคลใด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 49 และมาตรา 50 ให้กระทำในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่จำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องจากเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่งหรือมีกรณีฉุกเฉินต้องดำเนินการในเวลาอื่นนอกจากเวลาดังกล่าว ให้นำความในมาตรา 50 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 52 ในกรณีที่เห็นสมควรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดให้บุคคลใดต้องปฏิบัติการใด ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมตามหลักเกณฑ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนี้และการปฏิบัติการดังกล่าวมิได้เป็นไปเพื่อ

ประโยชน์เฉพาะตนเพียงผู้เดียว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดค่าทดแทนตามความเหมาะสมเพื่อจ่ายให้แก่บุคคลนั้น

มาตรา 53 ห้ามมิให้บุคคลใดเอาไป ชักย้าย ทำอันตราย หรือทำให้เสียหายแก่สิ่งก่อสร้าง สิ่งของ หรืออุปกรณ์ใด ๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วม

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำแก้ไขให้กลับคืนดังเดิม ถ้าผู้นั้นไม่ยินยอมกระทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ โดยผู้นั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรวมกับค่าปรับทางปกครองอีกจำนวนหนึ่งตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วย

หมวด 6

การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐ

มาตรา 54 ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สมควรสงวนไว้เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของรัฐ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตต้นน้ำลำธารให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้ายหรือเครื่องหมายอื่นแสดงเขตต้นน้ำลำธารไว้ตามสมควร

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดมาตรการดูแลรักษาและพัฒนาพื้นที่แหล่งต้นน้ำลำธารในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

(1) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดิน แหล่งน้ำหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นใด เพื่อรักษาสภาพของแหล่งต้นน้ำลำธาร

(2) กำหนดการห้ามการกระทำใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อสภาพแหล่งต้นน้ำลำธาร

(3) กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าไปหรือใช้เส้นทางผ่านเขตต้นน้ำลำธาร

(4) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นตามสมควรและเหมาะสมแก่แหล่งต้นน้ำลำธาร

การกำหนดมาตรการตามวรรคสาม จะกำหนดให้กรณีใดจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดก็ได้

ในกรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่กำหนดเรื่องตามวรรคสาม (3) หรือ (4) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งให้ผู้นั้นชำระค่าปรับทางปกครองได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งพันบาทแต่ต้องไม่เกินกว่าหนึ่ง-

หมิ่นบาท

มาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ใดขุดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง เมาถาง เมาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียสภาพของที่ดิน แหล่งน้ำหรือทรัพยากรธรรมชาติในเขตต้นน้ำลำธาร

มาตรา 56 ในกรณีที่บุคคลใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 55 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จับกุมผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนเพื่อให้มีการดำเนินคดีต่อไป

(2) ทำลายหรือถอนสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ที่ปลูกสร้างขึ้นในเขตต้นน้ำลำธาร โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้

มาตรา 57 ในกรณีที่มีการกำหนดเขตต้นน้ำลำธารในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือเขตที่กำหนดตามกฎหมายอื่นเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์หรือควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการควบคุมดูแลเขตต้นน้ำลำธารตามที่บัญญัติในหมวดนี้ได้

มาตรา 58 เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์หรือพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีเขตติดต่อหรืออาจส่งผลกระทบกับแหล่งน้ำสาธารณะ เพื่อมิให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐในแหล่งน้ำสาธารณะหรือเพื่อพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐให้เป็นไปโดยเหมาะสมได้ หลักเกณฑ์การใช้ที่ดินที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องที่ หรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องที่ใดท้องที่หนึ่งก็ได้

ในกรณีที่มิกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือกฎหมายอื่นกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณเดียวกันหรือในเรื่องเดียวกัน ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง โดยปกติให้บังคับตามกฎหมายกระทรวงตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่กฎกระทรวง ประกาศหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามกฎหมายดังกล่าวจะมีขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะที่สำคัญยิ่งกว่า

มาตรา 59 เมื่อได้มีกฎกระทรวงตามมาตรา 58 ใช้บังคับแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ประโยชน์ที่ดินแตกต่างหรือขัดกับข้อกำหนดในกฎกระทรวงนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป แต่ถ้ารัฐ

มนตรีเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อทรัพยากรน้ำของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือถึงเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือ ระวังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และภายในระยะเวลาที่เห็นสมควรได้ แต่ ถ้าการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวทำให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นต้องเสียหายหรือขาดประโยชน์ที่เคยได้รับเกินสมควร ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามความเป็นธรรมด้วย

มาตรา 60 เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือมีเหตุภัยอันตรายใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำของรัฐในแหล่งน้ำสาธารณะแห่งใดอย่างรุนแรงซึ่งจำเป็นต้องมีการป้องกันหรือแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดำเนินการใด ๆ ในที่ดินหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของบุคคลอื่นเพื่อ ป้องกัน ระวังหรือบรรเทาเหตุนั้นได้ โดยให้นำมาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 52 และ มาตรา 53 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 61 เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้โดยเฉพาะให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ เพื่อคุ้มครองสภาพแหล่งน้ำสาธารณะและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของรัฐในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(1) การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำหรือทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้อง

(2) กำหนดการห้ามการกระทำใด ๆ ที่มีผลเป็นการเสื่อมสภาพแหล่งน้ำหรือเสื่อมประโยชน์ ต่อการใช้น้ำ

(3) กำหนดให้ผู้ใช้น้ำซึ่งมีที่ดินติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับแหล่งน้ำสาธารณะจัดให้มีสิ่งปลูกสร้าง ติดตั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือ หรือใช้กรรมวิธีใดตามที่กำหนดเพื่อตรวจสอบแหล่งที่ดินก่อให้เกิด อันตรายหรือความเสียหายแก่คุณภาพน้ำหรือเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายหรือความเสียหายแก่คุณภาพน้ำ

(4) กำหนดมาตรการอื่นอันสมควรและเหมาะสมแก่คุณภาพน้ำ

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดให้กรณีใดกระทำได้อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดก็ได้

ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่กำหนดเรื่องตามวรรคหนึ่ง (3) หรือ (4) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งให้ผู้นั้นชำระค่าปรับทางปกครองได้ไม่เกินกว่าห้าหมื่นบาท

มาตรา 62 ห้ามมิให้บุคคลใดเทหรือทิ้งหรือระบายสิ่งใด ๆ ให้ปะปนไปในน้ำหรือลงในที่ต้น ที่มีผลโดยตรงไปยังแหล่งน้ำสาธารณะ อันจะเป็นเหตุทำให้น้ำสกปรกหรือน้ำมีสภาพเป็นพิษต่อสิ่ง แวดล้อม หรือน้ำมีสภาพเป็นพิษจนน่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ การเทหรือทิ้งหรือระบายสิ่งใด ๆ ที่

มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กฎหมายกำหนดให้ถือว่าเป็นการกระทำที่ทำให้น้ำมีสภาพเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง

หมวด 7 ความรับผิดชอบทางแพ่ง

มาตรา 63 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยผิดกฎหมายทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ถ้าความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐเกิดจากวัตถุที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ ผู้ครอบครองหรือควบคุมวัตถุนั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น แม้จะมีได้เกิดขึ้นโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรานี้ให้รวมถึง

(1) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการเคลื่อนย้ายสิ่งของที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือกระทำให้สิ่งนั้นหมดสภาพความเป็นอันตรายหรือความเป็นพิษ ตลอดจนการนำเอาของนั้นมาเก็บ ถัก หรือรักษาไว้

(2) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการทำให้ทรัพยากรน้ำของรัฐกลับคืนสู่สภาพเดิม

(3) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการช่วยเหลือบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นเนื่องในความเสียหายนั้น

(4) ค่าดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐในการประเมินความเสียหายและประเมินค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำของรัฐ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของบุคคล

(5) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่รัฐได้จ่ายในดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นค่าทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีในศาล และค่าธรรมเนียมศาล

(6) มูลค่าของทรัพยากรน้ำของรัฐที่ต้องเสียหาย

การกำหนดค่าสินไหมทดแทนให้คำนึงถึงการที่ต้องไม่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนระหว่างการคำนวณค่าสินไหมทดแทนตาม (2) และ (6) ด้วย

ในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนนอกจากดอกเบี้ยผิดนัดที่ต้องได้รับแล้วให้ศาลคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินตราตั้งแต่เวลาที่ละเมิดจนถึงเวลาที่ชำระค่าสินไหมทดแทนประกอบด้วย

ให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีในศาลเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนและดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องสำหรับการที่ทรัพยากรน้ำของรัฐเสียหายได้ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลทรัพยากรน้ำของรัฐมีคำขอ

มาตรา 64 ในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการดูแลทรัพยากรน้ำของรัฐในบริเวณที่เกิดความเสียหายนั้น อาจมีหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้นดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจัดความเสียหายและทำให้ทรัพยากรน้ำของรัฐกลับคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิมหรือเหมาะสมจะใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

ถ้าความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐเป็นกรณีฉุกเฉินจำเป็นและอาจก่อความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบมีอำนาจออกคำสั่งแทนหนังสือขอความร่วมมือตามวรรคหนึ่งก็ได้การใดที่ผู้นั้นได้กระทำตามคำสั่งดังกล่าวให้มีผลเป็นการลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนตามส่วนที่ได้กระทำ

มาตรา 65 ในกรณีที่ความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐเกิดจากการกระทำของบุคคลใด ให้นายจ้าง ตัวการและผู้ว่าจ้างซึ่งการกระทำของตนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามความในหมวดนี้ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักการจงใจหรือการประมาทเลินเล่อหรือการต้องรับผิดโดยเคร่งครัด ที่ใช้บังคับในส่วนแห่งความรับผิดชอบของตน แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ที่ต้องรับผิดในความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐเป็นนิติบุคคลให้กรรมการ ผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคล และผู้ถือหุ้นหรือนิติบุคคลผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลนั้น รวมทั้งผู้ที่ร่วมประกอบธุรกิจกับนิติบุคคลนั้น ต้องร่วมรับผิดกับนิติบุคคลดังกล่าวด้วย ถ้าการกระทำของผู้นั้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมมีส่วนทำให้นิติบุคคลนั้นกระทำการดังกล่าว

หมวด 8 พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 66 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินของบุคคลใด ๆ เพื่อตรวจตราแหล่งน้ำ สํารวจหรือเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกได้

มาตรา 67 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดิน อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจค้น กัก ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

การเข้าไปดำเนินการตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเสียก่อน ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้กำลังในการเปิดประตู หน้าต่าง ๆ หรือทางเข้าเพื่อเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่จะต้องใช้ความระมัดระวังให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

มาตรา 68 การแจ้งหรือส่งคำสั่งให้กับบุคคลใด ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่ง ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำส่งแล้วแต่บุคคลนั้นปฏิเสธไม่ยอมรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจไปเป็นพยานเพื่อวางหนังสือแจ้งหรือคำสั่งไว้ ณ ที่นั้น และถ้าไม่พบตัวบุคคลดังกล่าวจะส่งให้กับบุคคลอื่นซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วซึ่งอยู่หรือทำงาน ณ ที่นั้นก็ได้ และถ้าไม่พบบุคคลใดหรือพบแต่ไม่มีบุคคลโดยยอมรับไว้แทน ให้ปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่งไว้ในที่ที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนานั้นต่อหน้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ไปเป็นพยาน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าบุคคลซึ่งระบุในหนังสือแจ้งหรือคำสั่งได้รับแล้ว แต่ถ้าเป็นการส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือโดยการปิดหนังสือแจ้งหรือคำสั่ง ให้ถือว่าได้รับเมื่อครบกำหนดห้าวันทำการนับแต่วันที่พนักงานไปรษณีย์ได้ส่งหรือได้ปิดไว้ แล้วแต่กรณี

มาตรา 69 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอและให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 9 คำปรับทางปกครอง

มาตรา 70 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา 37 มาตรา 44 มาตรา 53 วรรคสอง มาตรา 54 วรรคห้า และมาตรา 61 วรรคสาม พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณากำหนดจำนวนเงินค่า

ปรับทางปกครองให้เหมาะสมแก่ลักษณะของความผิด ความรุนแรงแห่งการกระทำและสภาพของผู้กระทำผิด และมีคำสั่งให้ผู้กระทำผิดชำระค่าปรับทางปกครองภายในเวลาที่กำหนด

ในการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้เพียงพอที่จะสามารถพิสูจน์การกระทำผิดได้อย่างชัดเจน และแจ้งข้อกล่าวหา รวมทั้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทราบ โดยจะไม่อ้างชื่อพยานบุคคลก็ได้แต่ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดชี้แจงข้อโต้แย้งและนำพยานหลักฐานเข้าสืบได้ด้วย

เมื่อผู้กระทำผิดได้รับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ให้ชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่กำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้ามิได้ชำระค่าปรับทางปกครองภายในเวลาที่กำหนดจะต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสี่สิบต่อปีของจำนวนเงินค่าปรับทางปกครองนั้น

ในกรณีที่ผู้ได้รับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ให้ยื่นคำร้องต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และถ้าในการพิจารณาของศาลปรากฏว่าคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ศาลพิพากษาว่าคำสั่งนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนใช้บังคับไม่ได้ แต่ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกต้องทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ศาลมีคำพิพากษาบังคับไปตามนั้น

ถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ชำระค่าปรับทางปกครองภายในเวลาที่กำหนดและมีได้มีการยื่นคำร้องต่อศาลภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสี่ให้คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นที่สุด และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับให้ผู้กระทำผิดชำระค่าปรับทางปกครองตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยให้ถือว่าคดีประเภานั้นเป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยากตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแต่ศาลจะไม่บังคับตามคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา 71 การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองตามมาตรา 70 ให้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในระดับที่เหมาะสมแก่การอำนวยความสะดวกในการบังคับการตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงระดับค่าปรับทางปกครองที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ประกอบด้วย

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือสิ่งใด ๆ ที่ใช้เป็นพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด 10

บทกำหนดโทษ

มาตรา 72 ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะเรื่องได้กำหนดความผิดสำหรับการกระทำอย่างเดียวกันกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ที่มีอัตราโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แต่ถ้าอัตราโทษตามกฎหมายดังกล่าวต่ำกว่าให้ใช้ตามพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 73 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 7 วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 74 ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติหรือคณะกรรมการสั่งตามมาตรา 19 หรือ ตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 71 วรรคสองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 75 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 66 หรือมาตรา 67 หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 52 หรือ มาตรา 64 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 76 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 53 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 77 ผู้ใดฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 54 วรรคสาม (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 55 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ความผิดตามมาตรา 55 ได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 79 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 59 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 61 วรรคหนึ่ง (1) หรือ (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 80 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 62 ต้องระวางโทษ ดังนี้

(1) ในกรณีที่ทำให้ น้ำสกปรก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(2) ในกรณีที่ทำให้ น้ำมีสภาพเป็นพิษต่อสิ่งแวดลอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(3) ในกรณีที่ทำให้ น้ำมีสภาพเป็นพิษจนน่าจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของบุคคล ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 81 ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการ ผู้จัดการ ผู้แทนของนิติบุคคล หรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา 82 บรรดาความผิดตามมาตรา 73 มาตรา 74 มาตรา 75 และมาตรา 80 (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีอำนาจเปรียบเทียบ และเมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา บทเฉพาะกาล

มาตรา 83 เมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติดำเนินการออกกฎกระทรวงกำหนดเขตต้นน้ำลำธารตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ชักช้า

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

คณะผู้วิจัยโครงการปรับภาคราชการเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์

นางทิพาวิดี

เมฆสวรรค์

ผู้อำนวยการโครงการ

คณะนักวิจัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช(มสธ.)

1. ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา	เวสารัชช	หัวหน้าโครงการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน	สุวรรณมงคล	นักวิจัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร.อิสระ	สุวรรณบล	นักวิจัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดำรงวัฒนา		นักวิจัย
5. นางอารียา	รงค์วานิชย์	ผู้ช่วยนักวิจัย
5. นางสาวจิราภรณ์	กรอกระจก	ผู้ช่วยนักวิจัย

คณะนักวิจัยมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)

1. ดร.ฉลองภพ	สุสังกรกาญจน์	หัวหน้าโครงการ
2. ดร.อัมมาร	สยามวาลา	นักวิจัย
3. ดร.อรพินท์	สพโชคชัย	นักวิจัย
4. ดร.ขงยุทธ	แจลัมวงษ์	นักวิจัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรานี	ทินกร	นักวิจัย
6. รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชัย	พันธเสน	นักวิจัย
7. ศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ	ธีรตยาคีนันท์	นักวิจัย
8. รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์	ธนะพรพันธุ์	นักวิจัย
9. นางสาวชนิดา	ชัยชาติ	นักวิจัย
10. นางสาวใจจินต์	พลายเวช	นักวิจัย
11. นางสาวนภาพร	ตรีอุดมสิน	นักวิจัย

คณะนักวิจัยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

1. นางเบญจวรรณ	สร้างนิทร
2. นางสาวพรพิมล	รัตนพิทักษ์
4. นางกิตติยา	คัมภีร์
5. นางสาวปณิต	มีแสง
6. นายณรงค์	บุญโญ
7. นางสมพร	สมผดุง
8. นางสาวสุร่งลักษณ์	เมฆะอำนวยชัย
9. นางสาวฤดีกรณ	ญาณสังวรชัย